

ELLENZÉK

A MISKOLCI FÜGGETLENSÉGI ÉS NEGYVENNYOLCAS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE

Előfizetési árak:

Magyarországon: Egész évre . 10 K Vidékre: Egész évre . 12 K
Fél évre . . . 5 „ Fél évre . . . 6 „
Negyed évre 2:50 „ Negyed évre 3 „
Egyes szám ára 8 fill. Kapható minden hírlapelárusitónál.

Felelős szerkesztő:

Dr. HEBRONY JÓZSEF

Szerkesztő:

FRANK ZOLTÁN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Széchenyi-utca 36. SZELENYI és TARSÁ nyomdaja

A lap megjelenése:

minden kedd, csütörtök és szombaton.

A béke napja.

Elérkezett a béke napja, a múlt zárköve, a jövő küszöbe, a boldog karácsony.

Le kell rázni magunkról a napi gondot, a gyermek boldogság érzése szállja meg lelkünket, mélyedjen el mindenki saját szíve vizsgálatában s öntudatosan válogassa meg a nemesebb eszméket, amely eszmék a jövőben élete minden lépését irányítani fogják.

A természet nem öltötte fel a fehér ártatlan leplet, hü kifejezője a feketeség azon érzelmeknek, amik a múlt vizsgálatánál az ember lelkét eltöltik s amik a jövőnek szemünk elé varázslásával egész lényünk felett uralkodnak.

Megszületett az ige, az eszme, de az életben nem vált uralkodó eszmévé. Az eszme csak eszme maradt, de a forma nem öltött magára testet.

Az emberi jogok hirdetője megszületett, meg is halt az eszme vértanúja, de az általa hirdetett eszmék mai napság is csak a bölcselők elméjében élnek, azok, akik a történelmet csinálják, más eszme létezéséről tudomást sem vesznek, mint ami pillanatnyi érdekeiknek megfelel.

Az egész emberiség sorsával vajmi keveset törődnek, s az egyes társadalmak összetartó kapcsolata is szakadoznak.

Az egész társadalmat összekapcsoló általános emberi eszmék kihálóban vannak, s nemsokára, mint az őskori Mammuth csontját a föld mélyében, ezen eszméket csak az irodalom-történetirők fogják a múlt homályából előkutatni.

Mi magyarok csak a gyermekkorunkat éljük, tőlünk a sors megtagadta a lehetőségét attól, hogy valaha a kultúra előharcosai lehessünk, hogy az egész emberiség javára valami maradandót alkot-hassunk.

Most is, míg más nemzetek a békés haladás útján törnek előre, nálunk esatazaj hallik, a középkor erőszakossága zsarnokoskodik, a hatalom gondoskodik arról, hogy a társadalom összetartó ereje, a törvénytisztelet, a kölcsönös becsülés, az egyéni és nemzeti jogok tisztelete az emberek szívében gyökeret ne verhessen.

Magyarok Istene! Nemzeti önteltségünkben hisszük, hogy gondoskodni fogsz rólunk, hogy elérkezik az idő, a midőn uralmad fensége, igazságossága megvalósul s minden magyar lelkét betölti az a gondolat, ami őseinket a honfoglalásnál lelkesítette.

Világosítsd fel azok elméjét, akik önteltségükben a nemzeti lét sirját ássák s egyesítsd a magyar embereket azon lobogó alatt, amire a hazaszeretet, az egymásbe-

csülése, az egyetértés, a független nemzeti lét, boldogság, előhaladás, műveltség szent jelszavai vannak felírva.

— **Választási mozgalmak vármegyékben.** Napról-napra bizonyosabbá válik, hogy a király a képviselőházat január hó 4-én vagy 5-én feloszlatja.

Az egész országban szervezkednek a pártok s megindultak a mozgalmak, folynak a jelölések.

A képviselő választásokat a bizottsági tagválasztások előzték meg s ezen választások megszabták a képviselő választások irányát s ezekből következtetni lehet a képviselő választások várható eredményére is.

A bizottsági választások folytán a vármegye tulnyomó kerületeiben az ellenzéki pártok győzelmével végződött s ezen választások folytán a vármegyei ellenzék rendkívül megerősödött. A községi jegyzők igen sok helyütt még a hol személyiségük rokonszenves is, elbuktak, nyilvánvalóan azért, mert a vármegye közönsége tudatára ébredt annak, hogy a községi jegyzők sem a vármegyei közgyűlésen, sem a képviselő választáson saiat akarataik szerint nem szavazhatnak, hatalmi befolyás alatt állanak.

Elbukott Mezőkövesden Tarnai alispán két hivatalos jelöltje s legerősebb

TÁRCA.

Karácsony éjszakán.

Írta: Frank Zoltán.

Megszoktam már az agglégénységet, mint ahogy az ember megszokja a kabátját, a kopaszodást vagy a vénülést is.

Tudja Isten, ez is, amaz is, meg jóformán a világon minden is, igazán a megszokás dolga csupán.

Hiszen a legjobban szabott új kabát is csak az első napon „új” és szokatlan, aztán reánk simul, akár a vénülés ráncsa s már másnap, mintha örökké is rajtunk lett volna...

Szinte rá se emlékezünk már arra, hogy bizony az igazában hozzánk került.

Megszoktam már az agglégénységet, minden arcráncával, csendjével és komolyságával együtt; a csendjét nyugalomnak, a komolysá-

gát meg elmélyedésre hajló lelkem szükséges kellékének tartom...

S mindamellet, tudom is én miért, a szokás rabszolga s le nem rázható jármánál fogva, vagy a külső, köröttünk zsongó és el nem kerülnető fizikai érzék-hatások uralma alatt, nagy ünnepek idején mégis, bár önkénytelenül is, de megérezem, hogy egyedül vagyok!

Igy volt harmadéve, a karácsony estéjén is...

Az idő éjféltre járt, a pápisták templomának tornyában éjfél misére kondultak meg a harangok; s míg a csendes, fagyos, decemberi éj-zakában zugott-bugott az éjfél harangszó, csodálatos — de máskor egykedvű létemben — most a gyermekkor belém öltött összes karácsony esti mythoszának emléke mind... de mind életre támadt.

Ej! bolondság!!!

Leharapom végét egy új szivarnak; rágyujtok!...

A szivar kékes füstje ott szállong íróasztalom körül... körül: egy darabig gyűrűs karikákban, aztán a semmibe foszlik szerte... S míg belebámulok a szerte foszló írókarikákba s igyekszem magamat illúziók és a gondolatok tarka, szivárványos hangulatába belé ringatni, szobám padlása egy egér-pár cincogása s egymást üző futkosása hallik; a szomszédos kávéháza nagy templom tetején meg a kemény tél elől a városba szorult varju-sereg káromása, rebbenése és nyüstölődő féskelődése hallatszik be hozzám...

Ki! Ki!! az emberek között!!!... Riasztó ilyenkor ez a magány; nem az életnek, de a küzdelem nyugalomának biztosított utja ez csupán... ez — az *egyedüllét!*

És sajátságos, de ilyenkor úgy érzem, hogy az élet rendeltetéséből a lelkem ösztöneinek

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ

AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMEZŐ ISZÉ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

támasza Morvay János városi első jegyző és Kaló Jenő városi második jegyző.

Sőt az apátfalvi kerületben egyszerre három jegyző bukott el a függetlenségi párt három jelöltjével szemben, pedig mindhárom jegyző ezen vidék társas köreiben teljes népszerűségnek örvend.

A képviselő választások kérdésével hivatalosan a pártok ugyan még nem foglalkoztak, de mégis meglehetősen állapítani majd minden kerületben a jelöltek személyiségét.

A miskolci északi kerületben Bizony Ákos valószínűleg egyhangulag lesz megválasztva, sőt ha a kormánypart ellenjelöltet állítana is, megválasztatása egészen bizonyos, mivel a választó közönség politikai működésével teljesen meg van elégedve.

Ellenben a miskolci déli kerületben Soltész Kálmán kormányparti képviselő bukása biztos, sőt az általános vélemény, hogy felépése teljesen reménytelen lesz.

A mamelukok azon csoportjához tartozik, a kiknek politikai működése önállósága a nullánál is kevesebb és sem a város, sem az egyes választó polgárok érdekeiben soha semmiféle előnyös tevékenységet nem fejtett ki.

Vele szemben igen sokan Buday József gimnáziumi tanárt óhajtanak függetlenségi programmal szembe állítani.

A dédesi kerületben gróf Serényi Béla kormányparti képviselő kereskedelmi államtitkárral szemben ismét dr. Hebrony József ügyvéd fog szemben állani, aki a múlt évi választásnál gróf Serényi javára egy csomó nem létező szavazatot is beírtak.

A mező-csáthi kerületben Kubik Béla függetlenségi képviselőnek Bottlik József főszolgabíró lesz az ellen jelöltje kormányparti programmal, aki az előző választáson Mezőkeresztesen még függetlenségi programmal akart fellépni.

A főszolgabíró érdekében már megkezdődtek az akna munkák, f. hó 20-án a főispán telefon útján behívatta a fő-

szolgabíró s a jelölése kérdésében megállapodás jött létre.

Azóta napról-napra titkos összejöveteleket rendeznek a kormányparti korifeusok a főszolgabíró lakásán, Kubik állása azonban rendületlenül biztosítva van s a kerület viszonyaival ismerősek Bottlik felépését csak megmosolyogják.

A mezőkövesdi kerületben Brezovay László kormányparti képviselő helyzete teljesen megrendült, a függetlenségi párt vele szemben Majthényi Ádám földbirtokost lépteti fel, akinek megválasztatása teljesen bizonyos.

A mezőkeresztesi kerületben Sturmán György hír szerint nem akar többé mandátumot vállalni, ebben a kerületben több jelölt nevét emlegetik, így Bottlik István tibold-daróci földbirtokos nevét is, ki függetlenségi programmal fog fellépni.

Az edelényi kerületben Ragályi Béla kormányparti képviselővel szemben Bárczay László borsodi földbirtokos veszi fel a harcot nemzeti programmal, aki a kerületben oly rendkívüli közbeesülésben áll, hogy megválasztatása teljesen bizonyos.

A szirma-besenyői kerületben Miklós Ödön kormányparti képviselőnek még eddig nincs ellenjelöltje, de a függetlenségi párt bizonyosan fog ellenjelöltet állítani.

A vármegye választóinak hangulatából ítélve remélhető, hogy a függetlenségi párt a kormányparttól néhány kerületet el fog hódítani.

Lesznek-e gyáraink?

Miskolc, december 23.

Talán nem megokolatlan e kérdés felvetése. Mert hát lehet mondanunk, hogy a város egész közönsége érzi szükségét Miskolc gazdasági fejlesztésének és fejlődésének, mégis midőn valamely terv felmerül, a külső akadályokon kívül *belsőkkkel* is kell megküzdenünk. Ezek alatt a *fel-fogás és megítélés* sajátosságát értjük, amely gátját képezi az ipari alapításnak. E telfogás és megítélés oly különös, ér-

veket állít valamely új gyár támogatása és alapítása elé, hogy szinte remegve gondolunk minden oly tervre, mely Miskolcon nagyipar teremtése révén akár keveset nyújtani, a föld és ház értékét fokozni, az adófizetők számát szaporítani.

Kivaló horderejű, hogy a közvélemény egészen tisztában legyen Miskolc *jövőjével*. Mert csakis e magas szempontból lehet kiindulni, ha célhoz kívánunk jutni.

Tisztán és világosan kell megállapítanunk, hogy e város jövőjét csakis a gyár-
ipar biztosíthatja. Ezzel se a kézműipar jelentőségét, se a szőlőművelés fontosságát, se a kereskedelem kiváló voltát nem kicsinyítjük s nem is szabad, mert mindezeknek összhangban kell állani e városban. Akármily rosszul essék is azonban konstatálni, szomorú valóság, hogy e foglalkozási ágak *önmagukban* nem képesek virágzó várost teremteni és megszilárdítani, mert a változott világgazdasági körülmények mellett e foglalkozási ágak nem képesek a folyton emelkedő lakosságnak keresetet és megélhetést nyújtani; nem lennének képesek a városi igények fejlődésével növekvő közterheket viselni.

A jövőre a gyárak, a nagy iparvállalatok bírnak döntő hatással, mert ezek nyújthatnak kárpótlást a másutt elvesztett megélhetési alkalmakért. Ezt mi Miskolcon nemcsak elméleti, de gyakorlati igazságként tudjuk is, mert a legutóbbi letűnt két évtized bizonyítja, hogy vajjon hova süllyedtünk volna, ha a vasút és a diósgyőri vasgyár s ennek kapcsán a kereskedelem nem birt volna a népnek kenyeret juttatni. Husz esztendő alatt a polgári népesség tizenhatezer fővel szaporodott. Hol és miből él a megszaportodott ember-tömeg?

A mezőgazdaságból élők száma bizonyára nem emelkedik. A város határa kicsiny. Évről-évre több föld vonatik le a mezőgazdaságtól, ami másfelől kifejezést nyer a föld árának fokozatos emelkedésében. A legutóbbi népszámlálás alkalmával

sokkal többet szántam, *fiatai emberi* voltom rovására; többet, mint amennyit a földi élet emberi józanságának és okosságának igazi egyensúlya az élet egyéni, lelki s testi összhangos gyönyörűsége megkíván.

Fantasztá, bolond voltam! Pedig csak egy életem jutott s annak a java is leperdült már...

S míg a karácsonyi éjnek harangjai zúgtak, a szomszédos nagy templom tetején pedig a fészkelődő varju-sereg krakogott, én lázas aggyal s önváddal dult kebellem neki vágtam az ünnepi éjszakának.

Téli fagyos csend és ünnepi méla zaj uralta az éjszakát és várost egyaránt.

Az utcák mentén zuzmarás fák, lábam alatt a fagyástól ropogó, nyikorgó hó, éjfél fényárban uszó ablakok, melyen keresztül ittott egy-egy felcicomázott karácsonyfa-csücske tűnt a szemem elé, kísértet mindenütt. A harmadik utcában végül egy függönytelen és szint-
ugy kivilágított ablak; a belső ablak tolózá-
jára pedig ráakasztva egy katonatiszti sapka, meg egy meztelen kard, bojtosan.

Megálltam. Pár pillanatig gondolkodtam, majd átvágtam az utcán s aztán megnyomtam a házmesternek szóló villamcsengőt...

*

— No ezt pajtikám — mondja a második csésze párolgó teánál az én vidám kedvű főhadnagy cimborám — igazán okosan tetted, hogy feljöttél hozzám, ezen az unalmas karácsonyi szent éjszakán.

— Tudod, a fiukat a tiszt menázsban is elfogja ilyenkor valami ostoba és előttem igazán érthetetlen ünnepi melancholia.

— Mindeniknek van valami lidércnyomása, mindeniknek hiányzik valamije ezen a kinevezett ünnepén a családi életnek. Egyiknek apja, anyja, testvére; a másiknak meg pláne: feleség, gyerek, boldogság és tudom is én még miye niucs, ami ehhez az ünnepléshez „*kellene*”, mellette.

— Nevetséges! Mintha bizony az élet volna az, amely mi hozzánk rendezkedik be és nem is nekünk kellene ahhoz és esélyeihez berendezkedni.

— Hiszen az almafa virágjának mindenikéből se lesz ám alma.

— Egyikét-másikat még virágkorában veri el az eső, hordja el a szél stb. Aztán mire a megmaradt része a fa virágainak gyümölcsnek indul, hát abból is sok elpusztul ám, még mielőtt igazán almává kifejlődne.

— Egyiket megeszi a pónró, másikat meg még éretlen korában a pajkos gyerek s

végül minő kevés az aztán, mely teljesen kifejlődve és megérve legvégül is csak: ismét martaléknul jut az éhes embereknek! Megezik! Hehehe! persze hogy megezik!

— Mint ahogy minket is csak megemészt a mulandóság, akár jutott, akár nem jutott is e földön a karácsonyozásból afféle kinevezett családi ünnepünk, örömmünk.

— De hát mit nézel rám olyan komoran, kedves firkaó cimborám, talán téged is karácsonyi melancholia lepelt meg?!

— No! ne bolondozz!! Ugyan már no, igyál inkább még egy csésze teát.

Töltött; miközben én önkénytelenül is keserűen bár, de mosolyra csücsörítettem a számat s míg reá néztem, valami felmelegedést is éreztem a lelkem belsejében. Valamit... valamit, még ma-zam se tudtam, hogy mit is!?... Ő meg tovább folytatta:

— Vagy talán nem úgy van. Hát látod, itt vagyunk mi ketten. Ha akarod éretlen, ha meg úgy jobban tetszik, hát megérett almái a teremtésnek.

— Ha éretlennek tekintjük magunkat, hát akkor te a lelked szabadságáért adad el a testi életed földi boldogságát, én meg megfordítva. Ha pedig nem így adtunk volna el az életből valamit kölcsönösen, hát akkor meg

is csak 1228 ember kereste kenyerét a mezőgazdaságban, amibe azonban városunkban lakó, de másutt birtokló és bérlő nagy gazdák is beleértettek. Mindössze 183 önálló kisbirtokosa van e városnak. Ezzel eléggé jellemeztük, hogy mily helyi jelentőséggel bír a kereseti ágak és források szempontjából Miskolcon a mezőgazdaság. Főképp ha hozzávetjük, hogy a kereskedelemnél 1680, az iparnál 7388, a vasutnál 1378 ember kereste kenyerét, vagyis a kereskedelemnél kilencszer, az iparnál negyvenszer, a vasutnál majdnioleszor annyi, mint a mezőgazdaságnál. A mezőgazdaság a maga szűk korlátai között egyáltalán nem képes tehát a népszaporulatot ellátni s Miskolc város jövője szempontjával reá, mint nagy tényezőre nem építhetünk.

A kereskedelem, bár ma ugyszólván egyik főjelentőségű foglalkozási ág, melynek e város fejlődése igen sokat köszönhet — szintén nem alkalmas nagy tömegek ellátására, nem legalább közvetlenül s hatása kivált új vállalatok, intézmények létrejöttének előmozdításában, az u. n. szabadpályákon (orvos, ügyvéd stb.) levők megélhetési viszonyainak emelésében és javításában áll.

Tehát csak az ipar lehet főtámasztékunk. Ezt e város multja is fényesen igazolja. Ma is 17700 lélek él az iparból, a kik közül 7400 kereső, ez tartja a többi 10400 lelket is. A lakosság 40 százaléka él itt iparból. Azonban fájdalommal kell évtizedek óta szemlélni kis- és kézműiparunk sorvatai állapotát, amelyen törvények, rendeletek sajnos, kevésbé változtatnak, mert a megváltozott társadalmi s gazdasági rend és termelési módok ellenében hatálytalan a legjobb paragrafus is.

És bármiként igyekezzünk is, sajnos nem áll módunkban az egykori híres szítás, rostás, gubás, szürszabó, gombkötő, kalapos, köteles stb. iparágakat új életre kelteni, amiként nem áll semmiféle rendelettel, törvénynyel módunkban megaka-

dályozni azt, hogy a csizmadia, magyar-szabó stb. iparágak piaca a változott népviselet által ne korlátoztassék.

A rideg valóval érzelmileg bármennyire bántson is bennünket, ismételt hangsúlyozzuk, tisztában kell lennünk. És ebből kifolyólag arról kell gondoskodnunk, hogy ha már a viszonyok fejlődése ekként következett be, miként lehet a lakosság megélhetését a jövőre nézve megkönnyíteni. Ez a gondoskodás, említettük, nem állhat másban, mint új gyárak, iparvállalatok keletkezésében. Miskolcnak gyárvárosra kell alakulnia.

Minden városnak megvan a maga természetes hivatasa. Eger lehet egyetemi, Kassa hivatalnok város. Miskolc arra van predestinálva, hogy kereskedő és iparos jellege megőriztetvén, kereskedelmi és ipari centrummá legyen. Ebben a gondolatban itt gazdának, ügyvédnek, orvosnak, hivatalnoknak, iparosnak és kereskedőnek egynek kell lennie; e nagy cél mellett feltékenykedésnek, osztálynézetnek nem szabad felmerülni, mert már ma is oly döntő a kereskedelem és ipar számbeli és gazdasági ereje, hogy a többi osztályok kenyere ugyszólván a kereskedelemtől és ipartól függ.

Épen azért egyesülnünk kell e nagy cél tudatában, mert máskülönb Miskolc sohase fejlődhetik, lakosainak kellő megélhetést nem nyújthat, nem lehet anyagiilag és társadalmilag erős, nem bírja el a közigazgatás, az iskolák, az egyházak folyton növekvő terheit.

Kereskedelmünk és iparunk fejlesztése mellett Miskolcnak gyárakra van szüksége. Hisz nem kell folyton hivatkozunk arra, micsoda nagy tényező a távolabb fekvő diósgyőri vasgyár a város életében. Hátha még a gyárak a város körül létesülnek! Számos előfeltétel megvan ehhez. De a legfontosabb feltétel, hogy a közvélemény is alkalmas legyen hozzá. Új gyárak csak megfelelő támogatás mellett keletkezhetnek. Hiába, ameddig közös vámtérület van, de majd még sok ideig azu-

tán is, a magyar ipar teremtésének egyik módja az állami és városi támogatás. Minden város igyekszik is ennek ellenében gyárakhoz, vállalatokhoz jutni. Miskolcnak is igyekezni kell.

És épen most kell, mikor a verseny nagy. Igyekezni kell azért, hogyha egyszer meg lesz az önálló vámtérület, akkor Miskolcot mint fejlettebb gyárvárost találja, mert az akkor létesítendő vállalatok bizonyára oly helyekre húzódnak, ahol már vannak gyárak.

A cél világosan látva, nem szabad visszariadnunk áldozatoktól, ha másfelől megtaláljuk a lakosság javára számadásunkat. Ha azt megállapítjuk, hogy a várostól kért áldozatért az ellenértéket megnyerjük, a kérdés el van döntve. Itt van p. o. a lengyár. Ha nyilvánvaló, amire a vállalkozó kötelezettséget vállal, hogy 150—200 munkást rendszeren, a főmunkaidőszakban 300—400 munkást még ezen felül alkalmaz s évente kifizet 150000 korona munkabért a dolgozó és kenyérkereső népnek, akkor az, hogy 15 hold földet kér segítségképen — de semmi másat — nem ad okot ennek megadására, mert Miskolc különleges helyzetéből ered a föld magas ára, ered abból, hogy épen a kereskedelem és ipar emeli értékét.

És azért, hogy a Sajópartján az első gyárkémény megjelenjen, bizonyára érdemes az alapkövet a jövőre nézve Miskolc-hoz, Miskolc gyárvárosához áldozatkészséggel letenni.

Sugár Ignác.

Budapesti levél.

Budapest, december 22.

Karácsony előtt vagyunk. „Dicsőség az égben az Istennek, békeesség a földön az embereknek.” Ezt hirdeti a szeretet vallása. De vajjon van-e békeesség a földön? Legalább a mi földünkön. Nincs békeesség. Gondoskodott II. Tisza, mióta a hatalmi polcon van, hogy ne legyen békeesség. Törvénytelenséget törvénytelenségre halmozva, nem állhat meg a lejtőn, a sok „jelszó” után újabbat dobott bele a nemzet közvéleménye közé: az új választás-jel-

Hát biz ott megis csak és végre is csak szépen elaludtam, minden keserűségem dacára.

— És lásd, most is, mikor itthon vagyok újból azon a földön, melyet Boszniából való visszatértemkor, amiatt először újból reáléptem, hát örömben megesókoztam és amelyről akkor azt és úgy gondoltam, hogy csak „ezt”, csak „ezt” és semmi másat bár e földön, de csak ezt engedd Ur Isten még egyszer elérnem; hát most, hogy újból rajta vagyok, hát itt is csak unatkoztam volna biz én ma este pajtikám, ha te véletlenül hozzám nem botlasz be.

— Fiaccám, nincs, nem volt és nem is lesz soha, de soha — hidd el nekem — az emberi életnek teljes összhangja e földön. Tudod olyan testet-lelket egyszerre és tökéletesen megnyugtató.

A vágyak ha teljesülnek, nyomukban mindig kívánságok támadnak fel, egyre és újra.

megevett volna bennünket a karácsonyi családi boldogság, mint ahogy az alma érésével a fának korhadása, vénülése és elpusztulása vele együtt jár...

— No ugye!?

— Barátom, a legtöbb ember az életben összhangot keres. Pedig én mondom neked, hogy az életnek nincs összhangja.

— Időről-időre való esetszerű berendezkedés az egész.

— Most öt éve Boszniában Zvornikban voltam helyőrségen, egy sasfészekben, egy hegycsucsra épült várban, 30 bakával.

— Ott ért a karácsony is, meg valami a helyzethez nagyon indokoltan érhető ünnepi melancholia is.

— Se család, se haza, még csak cimborase, már mégis csak sok egyszerre.

A vár udvarán egy élő fenyőfa volt. Este reá rakattam vagy 30 szál fagyju gyertyát,

aztán körül álltuk a fát a bakaimmal s elénekeltük a „Hymnuszt”, a „Szózatot”, meg egy csomó karácsonyi szent éneket.

— Haza varázsoltuk ugy egy kicsit magunkat...

— Estére aztán bakaimnak páliákat fizettem. jó magam berendeltem magamhoz a bakák 3 muzsikusat; egyik primas, a másik klarinétos, a harmadik meg kontrás volt.

— Ezek aztán muzsikáltak; én pedig azon mód ruhástól végig dültem az ágyon s hanyatfekve ittam, ittam a kegyetlenül rumos és tömördek sok teát, amit a tisztai szolgálom jóformán főzni sem győzött már.

Rettenetesen szaggatta valami a belsőmet és bár megrendülve is éreztem át a rögtönzött bandám nótáját, hogy:

„Messze jártam, mindenütt volt jó dolgom,
De a szívem csak azt sugja, jobb otthon!”

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer: **tüdőbetegségeknél, légzőszervek hurutos bajainál** ugymint **idült bronchitis, szamarhurut** és különösen **lábbadozóknál influenza után** ajánlatik. — Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegekint 4.-kor-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg alatti cizgél legyen ellátva:

F. HOFFMAN-LA ROCHE & Co. vegyészeti gyár BASEL (Svájcz).

szavát. Ahelyett, hogy mint nem egy elője, belátná, hogy képtelen a kormányzásra, s lemondana, ahelyett folytatja fanatikus politikai aber-rációjának pályáját. Fanatizálja vakon követő hivat s az erőszakosságokra felteszi a koronát. A királyt félrevezeti, félve őrizi, hogy kivüle meg a grancsáron kívül mást meg ne hallgasson, ráveszi a jó öreg uralkodót, hogy az ország ex-lexben válasszon. Nos ha Tiszának mindezen cselekedetei ellen most sincs a nemzetnek szava, akkor elmondhatjuk, hogy „hiába élt e nemzet ezer évig.“ Legyen választás, ha megkérdezzük a nemzetet, hát hadd feleljen, de úgy ám, hogy Tiszát elsöpörje összes mungóival együtt. Az ellenzék szövetsége kiterjed a választások idejére is, ami nagy szó. Vagyis, ha valamelyik kerületben a nemzeti pártiak erősek, de a függetlenségi párt is összehozhat 2-300 voksot, akkor az utóbbi támogatja a nemzeti pártiakat a kormány ellen. S megfordítva szintén. Sokat tesz az, hogy most nem kérdezik a pártok a jelölttől, hogy Ugronista-e vagy Kossuthpárti, néppárti, dissidens, Bánffyista, csak ellenzéki legyen s a kormány ellen küzdjön. Ha nem is lesz tiszta választás, de azért az erőszak mellett is remélhetjük, hogy a szövetkezett ellenzék megerősödve tér vissza a parlamentbe. Hiába hengeg II. Tisza, hogy ha nem lesz kedvére való parlament, hát felszlatja újból még harmadszor is. Erre aztán talán a bécsi paizsmirigy-klub is azt mondaná: „Legyen vége a komédiának!“ Mert a nemzeti komédiát üzni még sem lehet. Ne nézze Tisza a magyar nemzetet csizmakapcának, melyet naponta eldobhat, s megcserélhet. Elég volt igazán a komédiából, Tisza féktelenségének határt kell vetni egyetlen egyszer, de akkor örökre meg kell őt semmisíteni. Polgárok! Most ti rajtatok a sor, különösen ti miskolciak, mutassátok meg a köztetek élőködő aulikusoknak, hogy uralmuknak vége, s mutassa meg *Szemere Bertalan meggyéje*, hogy itt Tisza emberei *mandátumot nem kapnak*. Eddig ti borsodmegyeiek nem viseltétek jól magatokat. Miklós Ödönket, Serényieket stb. választottatok, most mutassátok meg, hogy ezeknek az uraknak nem lesz kerületük, s hiába jön az erőszakos presszió, s lehetetlen ígéret, a ti lelketek nem eladó, s nem küldtök a parlamentbe olyan embert, ki sankcionálja az erőszakot, a törvényteleniséget.

A képviselőházat decz. 28-ig elnapolták. Azt mondják, hogy Tisza még egy kísérletet tesz, hogy indennitást kapjon. Nevetséges erőlködés ez. Hisz az ellenzék kijelentette, hogy vele szóba nem áll, vele nem tárgyal, neki semmit sem ad. Kár neki erre nézve még szót is vesztegetni. Tisza különben akár lesz indem-

nitás, akár nem, vigan megy az ex-lexbe, vigan indul a választási harcba, sőt már a tervével is kész. Perczelt elajti, ez bizonyos, de azért gondoskodik egy másik erőskezű elnökről és ez pedig nem lenne más, mint Keglevich István gróf, a többszörös intendás, cognacgyáros s a főrendiházban a kormány bizalomszállítója. Nos ez a gróf, ha ugyan mandátumot kap, furcsa elnök lesz. Egy II. Perczel. Politikai pályája ismeretlen, nem ismeri viszonyainkat, ő legfeljebb a színházak vasfüggönyeit (no meg a ballerínák lábikráit) vizsgálta, végignézett egy csomó darabot, de hogy ő egy parlamentet vezetni lenne képes, azt nem hisszük. Nem is lesz ő elnök, mert akkor hol lesz Tisza már. Jégre teszik őt is, mint az ügyészség az ellenzéki lapok cikkeit. Csak hogy nem számítanak arra, hogy a törvény mit mond. Sajtópórt az olyan közlemény ellen, melyben esetleges becsületsértés vagy rágalmazás foglaltatik, a megjelenéstől számított három hónap alatt kell indítani. Azontul elévül, vagy ügyészségi nyelven szólva, elolvad a *jégen*. Egyébként, ha ilyen enyhe telünk lesz, akkor a cikkeket még jégre sem tehetik, a mű-jég pedig olyan, mint a kormánypárt iránti megrendelt bizalom: nem tartós, s nem konzervál. No de ne beszéljünk most erről, hiszen van egyéb fontosabb dolgunk. Azt is beszéljük, hogy Márkus József főpolgármestert is szeretné Tisza képviselőházi elnöknek, látszik, hogy Tisza mint kapkodó fűhöz-fához, s utolsó vergődésében talán még ugrai kondását is megtenné valami nagy állásu „ur“-nak. Elég azonban mára Tiszából, meg a politikából. József főhercegnek is vannak terveit, nos miért ne lennének tervei? Csak hogy ő nem a politikában utazgat, hanem a főváros emelésén fáradozik. Kies szép Margitszigetere egy nagy arénát épített, s a jóvasutat átalakítja villanyosra. Egyszóval a szigetet kellemes szórakozó helynek teszi meg. Apropos! Szórakozás. Igen, ez ránk fér újságírókra, menjünk hát színházba. Ujdonság van bőven. A népszínházban Küri Klára visszatérése öröme a „Rátartós királykisasszony“ ujdonságot adták, s mondhatjuk, a darab kasszarabnak bizonyult. Poétikus, szép nő, melyet a kiállítása még jobban emelt. A Víg-színházban „A színesek“ re készülnek, míg a többi színházak karácsony utánra tartogatják az ujdonságokat. Az ország is készül egy nagy premierre, melyben a hős (Tisza) elbukik, s a „telt ház“ tapasztolni fog neki. Az ilyen szórakozás jöleső érzelés lesz belkünknek, szívünknek. Siessünk tehát jegyünket megváltani. Menjünk el mindnyajan.

Mártonffy Imre

UJDONSÁGOK.

Lapunk legközelebbi száma, a közbeeső karácsonyi ünnepek miatt a reánk jövő csütörtökön fog megjelenni.

Hivatalátvétel. Lukács Béla rendőrkapitány hosszantartó betegségéből teljesen felépült s a rendőrkapitányság vezetését ma már át is vette Nikell József rendőrtanácsnoktól, aki betegsége tartama alatt helyettesítette. Ennek folytán a régi rend helyreállott s Nikell József a kihágási osztály, Szerdahelyi János alkapitány pedig, ki eddig viszont Nikell tanácsnokot helyettesítette, az I. alkapitányi teendőit fogja ellátni.

A sikátori népnevelés ügye. A sikátori okleveles tanító november hó 1-én elment, mert nem tudott megélni. A tanító fizetéséhez az állam 316 kor. segélyt ad, azonban így sem éri el a 800 kor. jövedelmet s e miatt a kihirdetett pályázat meddő maradt. A hatóság ugyes-gített a tanítóhiánynon, hogy átrendelte a domaházi harangozót, aki egyuttal szabó is, Sikátorba tanítónak. Hogy mily mederben haladt előre Sikátorban a népnevelés ügye, ebből következtethető. Nem egészen bizonyos, hogy a jó harangozó és szabó egyszersmind jó tanító is s egyénileg lehet bármily kifogástalan, de

működése a közérdeket vajmi kevésbé elégíti ki. Felhívjuk az illetékes hatóság figyelmét ezen tarthatatlan állapot orvoslására.

A képkiallításból. A borsod miskolci köz-művelődési egyesület támogatásával a hó 15-én a vármegyeháza nagytermében megnyitott és a helyi festők műveiből egybeállított sikerült képkiallítást, amint azt örömmel tapasztaljuk, közönségünk nagy érdeklődéssel látogatja. — A kiállításon 18 művésznek 180 db műve van kiállítva. Mindmennyi figyelemreméltó munka, de különösebb műértékkel Bizony Ákos ur-asszony, Kemenczky Árpád festőművész, Kiss Lajos tanár és Hradil tájképei és Kun József szoborművecskéi bírnak. A kiállítást, mely reggel 9-től délután 4-ig, míg ünnep- és vasárnapokon és csütörtökön villanyvilágítás mellett esti 7-ig van nyitva, nagy műziséssel Kiss Lajos tanár, Kemenczky Árpád festőművész és Balogh Bertalan, a közművelődési egyesület titkára rendezték. Eddig a kiállítást mintegy 600-an tekintették meg. A megtekintés megkönnyítésére a rendezőség katalógust is adott ki, mely 10 fillérért kapható. A belépő-díj különben 40 fillér. A kiállításon — tekintettel a karácsonyi ünnepekre — a vásárlási kedv is nagy volt. Eladtak mintegy 30 képet, körülbelül 1200 korona értékben. Kemenczky Árpád festőművész a közművelődési egyesület is vásárolt egy szép képet. A kiállítás január 1-éig lesz nyitva Január 2-án a rendezőség sorsjátékot rendez. Egy-egy sorsjegy ára 50 fillér, mely szintén kelendő. A kiállítás rendezése és sikere fölött különben nemcsak öszinte örömmünk, de teljes elismerésünket is szívesen fejezzük ki.

A villamos karácsonya. A miskolci villamos vasút üzletvezetősége ünnep szombatján, — tekintettel a karácsony estére, hogy alkal-mazottai legalább ezt az egy estét családjuk körében töltsék — a nappali forgalmat este fél 7 órakor beszünteti. Az éjjeli vonatokhoz azonban a kocsi már rendszeren közlekedni fognak.

Mulatságok. A miskolci ier. nőegylet 1905. évi jan. hó 14-én a Korona-szálló termeiben thea-estélyt rendez. Kezdeté este 8 órakor. — Családjegy 4 kor., személyjegy 2 kor., karzat 2 kor. Felülbízettek köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. — Sylvester-estély. A miskolci helyőrség tisztikara és katonai hivatalnokai 1904. dec. 31-én a katonai zenekar hangversenyével és tombolával egybekötött Sylvester-estélyt, 1905. febr. 5-én pedig jelmez-estélyt rendez a Korona-szállóházban, amely estélyekre a meghívók már kibocsátattak.

Házi estély. — A márv. altiszti kör önképzőtere f. hó 31-én, Sylvester estéjén tartja szokásos házi mulatságát az Arany János-utcai kör helyiségében. Szerepelni fognak: Szabó Mariska ének, Kaszai Rozália cimbalomjáték, Rózsa Katinka és Amanda szavalattal, továbbá: Valler Lajos, Gyürky Endre hegedű, Mihály András ének, Angyal József, Gyürky Endre, Krupa Richárd, Nagy Jenő, Reiner Izidor, Schmied Károly és Tóth Kálmán szavalatokkal. Kezdeté este 8 órakor. Személyjegy 1 K 60 fill. Családjegy 3 K. Jegyek előre válthatók a kör helyiségében az esti órákban. — **Az ier. ipartársulat** jan. hó 22-én fogja megtartani szokásos évi táncmulatságát. A tánc-estélyen a lady patronesse tisztjét Pick Jakabné, az ipartársulat elnökének neje vállalta el s a rendezőséggel karöltve buzgólkodik a siker érdekében. A mulatságra szóló meghívók most vannak szétküldés alatt. — **A demokrata kör Sylvester-estélye.** A miskolci Demokrata-kör decz. 31-én, a bucsuzó év utolsó estéjén, a Horváth-szálló emeleti dísztermében kedélyes estélyt rendez. Kezdeté este 8 órakor. Belépti-díj körtagoknak: Személy-jegy 1 K, család-jegy 3 személyre 2 kor. Belépti-díj nem tagok-

Nálam, nálad és mindenkinél . . .

— Igyál! — s a beszéde közben asszubbokkal tejjel töltött pohárral vidáman kocintott. . .

Én pedig azóta nem érzem magamat soha és semmiféle körülmények között — egyedül!

Az én főhadnagy barátomnak igaza van: az élet az — *nem összehang!*

Hiszen akkor nem is volna *élet* sem, csak *élés* — csupán!

Az ember sorsa pedig nem lehet „az“!

Az ember sorsa, az a — *rendeltetés!*

S így hogy is volnék hát én — *egyedül!*

Karácsony éjszakán tollal a kezemben, róva, rovatolva egymás mellé a betűket s míg e közben minden, de mindenről gondolkozom, így azonközben még sem jutott soha az eszembe, hogy mindezt — *miért* is teszem! . . .

Az almafa virágzik, én irok, a másik megszánt . . .

Mindnyájan *megjövünk* és mindnyájan el is megyünk, de azért egyikünk se tudja és nem is fogja soha megmondani tudni, hogy — *miért!* . . .

Hiszen éppen csakis ebben van az élet ingere és ez így és csak egyedül is „igy“ van igazán jól.

nak: Személy-jegy 1 K 60 fill., család-jegy 3 személyre 3 K, deák-jegy 1 K, karzat-jegy 1 K. Három személyen felüli családtagok után személyjegy váltandó. Műsor az estélyen lesz rendelkezésre bocsátva. Hogy a vendégek az év utolsó óráit a legjobb hangulatban tölthessék, gondoskodva lesz kedélyt nemesítő műsorról és kivilagos-kivirradtig tartó táncról.

Szülőlejtványok s vadveszők a phyll. ellen véd. egylet bodóhegyi telepén kaphatók. Előjegyzéseket elfogad Miskolcon **Fischer Lajos**.

Karácsony és az iparpártolás.

Nagy ünnepek előtt valami szakatlan elevenség, tevékenykedés mutatkozik minden téren s az ünnepi hangulatot nyomon követi a szorgalmaskodó emberiség magába szállása, melylyel nemsokára csend és nyugalom költözik mindenek szívébe s a fokozott forgalom lármája csakhamar elvesz a lelkek háborgását, elcsöndesítő ünneplés zajába.

De igazi meglepedés és melegség csak azok lelkeiben honolhat Karácsony estéjén, a kik a maguk mindenek felett való érdeke mellett nem feledték el embertársaik érdekét sem s a szeresd felebarátodat mint tenmagadat nemcsak szép mondásnak, de a szigorú parancsnak vették.

Karácsony a szeretet ünnepe.

Az ünnepen egyesül millió és millió lélek egy mindnyájunk szívét melegséggel betöltő érzésbe: a ragaszkodó szeretetbe.

És minthogy ez így van, menjünk tovább egy lépéssel. Az érzelmeik fölbuzdulása legyen rugója cselekedeteinknek s nem lesz nehéz rálépni arra a mezőre, melyen annyi szóvirág díszlik, de a melyet egy csipatnyi jóakarattal a nagy tettek édenjévé varázsolhat: az iparpártolás mezejére.

A hangzatos jelszavak, szóözön és igéretkekből immár könyvtárakat emelhetnénk, de a tettekből bajos volna csak egy koszorút is fonnai, melylyel megkoszoruzhatná iparosságunk az érdemesek fejét.

Pedig iparunk nem szolgált rá arra, hogy értéktelen lim-lom, csupa selejt áru — jobbára osztrák holmi — miatt mellőzzük léptenyomon polgártársainkat, azokat, akik vér és pénzáldozattal és pedig nagy terhes áldozatokkal e hon hátfiai közt az első sorokban állnak.

Hát-ezek megérdemlik ezért, de azért is, mert tudnak jól produkálni azt a sokat hangzatosított, de keveset megkísérelt iparpártolást.

Lehetetlen, hogy Karácsony ünnepén csak épen iparosainknak ne jusson ki a megbecsülésből, hisz a karszellem emelkedő nívóján látszanak ez intő szavak: becsüljük meg egymást!

Legyen vezérelvünk az igaz honfisziv sugallta törekvés nagy céljaink egyik legnagyobbika, a honi ipar diadalra juttatása felé. Vegyünk magyar, csak magyar készítményt, miskolci iparos, miskolci kereskedőtől s tettünkben ölelkezni fog a krisztusi szeretet a hazafissággal.

Nincs magyar, kinek szívét meg ne dobantáná az a büszke tudat, mely eltölti, ha

magyar posztóból készült ruha fedi testét. Éljük bele magunkat abba a gondolatba, hogy ezt az érzést kell a nagy tettek forrásává avatnunk minden téren s legyünk már egyszer büszkék, ne csak neves vendégszeretűnkre, hanem arra is, hogy magyar iparcikk van, mely pártolásra méltó és pártoljuk is.

Ez a büszkeség dagaszsa keblünket s főleg most, karácsony ünnepén, midőn gazdag és szegény vásárol szerettei számára. Ne haladjon el senki a magyar iparcikk mellett anélkül, hogy fel ne tegye magában mikép azt és csakis azt fog venni.

Lehet hogy nem minden ágon fogunk oly elsőrendű készítményt találni, mint a külföldi, de hűnyünk szemét ezen csak szórványosan észlelhető esetekben, hisz kapzsi és erős osztrák szomszédainkkal létküzdelmet folytató iparosságunk lankadatlan előretörésében még nem minden téren érthette el azt a határt, melynél kárörvendő Ausztria és külföld már évtizedek óta gunyosolylyal nézi a verejtéket, fáradozásunkat.

És itt szívteljük meg azt a tényt, hogy nem pártolunk érdemtelent. Iparosaink többszörösen bemutatják ügyességüket, kereskedőinkről se mondhatja senki, hogy ajtót mutatnak volna honi termékeinknek.

Bizton hisszük, hogy a hazafias közönségünk máris kivette jó részét a hazai iparcikk felkarolásában s aki nem tette eddig, most az utolsó órákban helyrehozhatja, amit a magyar ipar ellen vétett azáltal, mert nem akarta, hogy házi tűzhelyén a magyar ipar ülje diadal estéjét.

Latba esik itt a nő szívekben gazdag tevékenysége. A jó példa különösen ha hölgy a kezdeményező, vonz. Vigyék bele ez istenes célok szolgálatába női szívük egész melegét s honleányi hévvel és szeretettel karolják fel a nagy és szép eszmét: a magyar ipar karácsonyfájának minél szebb, minél gazdagabb feldíszítését.

Palota és kunyhó ablakán kiragogy majd a karácsonyfa fénye s a fény világa mellett büszkén bontakozik egy szebb jövőnek még most halvány körvonala képe: egy hatalmas, nagy iparosország, gazdag Magyarország!

Választás-közlöny.

(A „Kaszinó” sötét lépcsőin két alak jön lefelé. Az egyik alacsony és széles, a másik magas és szélesebb. Az alacsonyabb és kevésbé széles úr szaggatott, alig érthető hangon megszólal.)

— Hát ebben megállapodtunk Józsikám, én nem lépek fel januárban, az új választások alkalmával a déli kerületben. Erzem, hogy öreg vagyok már. Csuzos is a lábam. A nyelvem is mindig operálják. Nem nekem való Budapest, a képviselőség. Alkalmasabb ide a Laci.

— Igazad van Kálmán. Beválasztjuk a Laci fiamat. És mivel a képviselőség meg a bankdirektorság inkompatibilis, te meg beülisz majd a helyére bankigazgatónak. Így aztán egyikünk se veszít. A mi elvesz a réven, bejön a vámon.

— Ölelj meg Józsikám . . . Mégis csak te vagy az én legkedvesebb barátom.

A mező-csáthi bankett.

„Igen uraim . . . — folytatja beszédét a főszolgabíró — Nem sokáig leszek Önök között. Kormányelnökünkhöz, Tiszához való törhetetlen ragaszkodásom harcba szólít. A mező-csáthi kerület kormányparti jelöltje áll önök előtt uraim. Ha akarják képviselőjük is leszek. Éljen Tisza Pista, éljen a nagy szabadelvű-párt!”

(A kormányparti polgárok lelkesedve szorongatják az újdonsült jelölt kezét, csak egy-egy ősmameluk fakad zokogó sirásra. A közfigyelm rá irányul. A jelölt részvétellel fordul fele.)

„Mi baja van kedves István bácsi?”

„Nincs nekem semmi bajom, csak arra a szegény Tisza Pistára gondoltam . . . Hejh! Ugy látom én, hogy már csakugyan a véget járja szegény, ha már a főbíró urat is fellépteti . . .”

Az ősmamelukot erre elvei is méltatlankodása ellenére részegpek nyílvánították és mint „ilyent” kitobták a bankettől.

A ki mindig bottlik.

Az is ezen a banketten történt, hogy Bottlik főbíró beszédje közben „kormánypart” helyett, „ellenzék” mondott. Egy atyafi erre közbeszólt:

„Nem jól beszél a főbíró úr!”

A főszolgabíró mosolyogva fordul a közbeszóló fele:

„Bocsásson meg édes urambatyám, de a négylábu is megbottlik!”

„Meg egyszer, de a főbíró úr mindig Bottlik s míg él” — vágott vissza az atyafi — éktelen hahatája között az egybegyűlteknak.

Miskolci festők műtárlata.

Minket, akik e város művészeti mozgalmainak folytonos tanúi vagyunk, nem lepett meg az, hogy tisztán helyi műtermékekből egy szép nagy műtárlatot lehetett összeállítani. Régen, évek óta élt már az eszme, csak-hogy varni kellett vele addig, míg magok az itteni művész ifjak vetik föl azt. Ekkor aztán meglepte a nagy közönséget, de még magukat a művészfijjakat is. Most pedig, mikor már a siker felé tart, maguk ez ifju művészek almködnak, hogy mennyi vevője akad itt a valamirevaló műalkotásoknak. Szeretnők remélni, hogy ez a siker nem elbizakodásra, hanem fokozottabb törekvésre fogja őket ösztönözni, hogy a jövőben mindig pompásabb műtárlattal állhassanak majd e közönség elé.

Van ezen a tárlaton 191 műtárgy; 6 szobrászati mű kivételével mind a képi művészet terméke. Ebből 62 drb magántulajdon, 9 drb pedig nem eladó. Tehát 120 műtárgy került eladásra. Ezek közül a kiállítás 8 napja alatt elkelt 28 festmény, körülbelül 1400 korona értékben. Hátra van meg a tárgysorsjatek számára való vásárlás. De úgy hisszük, hogy még az unsopek alatt magánvásárlások is lesznek. Ugy hogy az ifju művészek legvérmesebb reményei valónak valóra a tárlat ilyetén sikerében.

Ezek előrebocsátása után adjuk a tárlatról szóló bírálat megjegyzéseinket. Hozzáteszszük még, hogy két célt kívánunk szolgálni: ez egyik: irányítani azoknak a nézőknek a figyelmét, akik a műterlemnek legalább a kezdő fokán allanak. Mert a teljesen laikus közönségnek, amely levegőből kapott szólamok után indulva, nagy bölcsen azt véli, hogy e tárlaton nem is szerepelnek művészek . . . avagy egy domborművíz plaquette-re azt mondja, hogy az pastelle . . . ismételjük: ennek a közönségnek nem kell, de nem is lehet kritikát írni. A másik cél: az egyes művészfijak jóakarattal irányítása. E szempontból is legtöbbet ér és legtöbbet használ a tárgyilagos bírálat.

Kizárólagos női ruhafelme és selyemkülönlegességek

Nagy raktár Árvai Soma Miskolcz, Széchenyi-u. 50.

Bizony Ákosné urnó foglalja el az egyik kettős falat 16 olaj festményével, melyek között több nagymeretű kép van. Ő a kiállítás clou-ja, mert hiszen a közönség évek óta tudja, hogy mily szenvedélyes szeretettel és kitartással csüng a festőművészetet; tudtuk; hogy már régen tul van a dilettánságon, mert a fővárosban is volt már műve kiállítva. De hogy ilyen bevégzett technikájú művész, azt csak a mostani kollektív kiállításából tudta meg a nagy közönség. Művei nem eladók. Hiszen nagyobbreszt arcképek, tanulmányfejek, meg egy pár tájkép. Ez természetes, mert a művész vidéken csak fejmodelt kaphat. Azonban remélhető, hogy egy műve, pl. a kalapos juhász talán majd megszerezhető lesz a muzeumi képgyűjtemény számára.

A szemközti falon közepen Rueff Ferencnek 3 olajfestménye és egy pasztellje, mind eleven impresszióval készült, tehetséges munka. Oldalt egy paravánon van két pompás szénrajza, megkapó két kompozíció. Ez a fiatal ember határozottan tehetség és teljesen félrevonulva küzd a szegénységgel. Épen ideje volna, hogy akár vezető embereink, akár a tehetősebb társadalom hozzásegítene, hogy kész művészé képezhetné ki magát. Szerencsésebb művésztársra, Kun József most a város segélyével Párisban képezi tovább magát a szobrászatban. Itt kiállított 6 szoborműve igazolja, hogy mihamar hivatott, jó művészszé fog fejlődni.

A Rueff művei mellett balról a Balczer György, jobbról a Hidvégi Géza olajfestményei foglalnak helyet. Nagybbr részt tájképek, a forrongó, fejlődő tehetség küzdelmeinek ecsettel írott dokumentumai. Oldalt és len két amatőr: Adorján Vilmos és Polacsek Gyula műveit látjuk; az előbbiek tehetséges kezdőt mutatnak, akitől szinte varnók a fejlettebb, jobb műveket.

(Folyt. köv.)

SZÍNHÁZ, IRODALOM.

Folyó hó 21-én és 22-én szerdán és csütörtökön a „Sötét kamara“ című 3 felvonásos énekes angol bohózat került színre a miskolci Nemzeti színházban.

A mű nem lép fel nagy igényekkel, örök életre nem tarthat számot, de alkalmas arra, hogy a közönségnek annak hallgatásával néhány órát kellemesen szórakozzon.

A darab ügyes színpadi technikával van megírva, jelenetei változatosak és a helyzet komikum nagyon lényesen érvényesül.

Adolf Sándor ügyvéd a kikapós férjek osztályához tartozik s a véletlen többszörös játéka folytán saját kelepce-jében lesz megfogva. Légyóttjai nyugalmának biztosítása végett egy fényképész műtermét vásárol meg, ahová a ház barátja Poutilac (Vándory Gusztáv) Chandore (Rátkay Márton) feleségét (Mányay Aranka) invitálja meg azon ürügy alatt, hogy le fogja fotografálni, azonban a légyóttot minden percen megzavarják s az erkölcsi világrendben semmi sérelem nem esik.

Tetszetős jelenetek lennének a négy táncosnő jelenetei, azonban a táncok nem voltak jól betanulva.

A szereplők egyébként ügyesek voltak, Mányay Aranka néhány betétjével nagy sikert ért el.

Az előadást érdemes megtekinteni, s azt hisszük, néhány telt házat össze fog még hozni.

Színházi műsor:

Szombat: Ezeregyéjszaka, tündérrege.
Vasárnap: d. u. „Aranyember“, színmű, este „Lysistrata“, operette.
Hétfő: d. u. „Katinka grófnő“, operette, este „Hajduk hadnagya“, operette.

Futó csillagok írta Sassy Csaba. E cím alatt hagyta el ismert nevű költőnk verskötete e napokban a sajtót, amire felhívjuk olvasóink figyelmét.

A műre még visszatérünk s külön fogjuk méltatni.

A verskötet Lányi Ernőnek van ajánlva.

Blaháné naplója. A „Magyar Hírlap“-nak ritka szenzációja lesz karácsony első napján. Ekkor kezdi meg a közlését Blaháné naplója! Ez a napló a legérdekesebb feljegyzések gyűjteménye, a mi nagy művésznők eseményekben és szenzációkban gazdag művészi életéből. A „Magyar Hírlap“-ot éri a szerencse, hogy ezt a pompás naplót megősmertetheti a közönséggel, mely annyi nagy és nemes élvezetet köszönhetett Blahánénak évtizedeken át. Blaháné naplóját a „Magyar Hírlap“ újév után is folytatónak közli. Ugyancsak karácsonykor kezdi meg a „Magyar Hírlap“ Lagerlöf Zelma izgalmas és páratlanul érdekes regényét, amelynek a címe: „Az antikrisztus csudái“. A „Magyar Hírlap“ csaknem tizenégy esztendő fennállása óta folyvást a legkitűnőbb tájékoztatója minden irányban a közönségnek. Politikája szabadelvű, minden párttól és személyes befolyástól teljesen független. Az ország ügye, a magyarság nemzeti nagy céljai mindig a leghívőbb, legélesebb szószólót találják a „Magyar Hírlap“-ban. Egyetlen törvénye a „Magyar Hírlap“-nak a közérdek. Mindenről, ami a közönséget érdekelheti, a legbővebb, legalaposabb tájékoztatást ad gazdag rovataiban a „Magyar Hírlap“. Szépirodalmi része, tárcái, regényei a legjelesebb írói alkotások. Hirneves íróművészek társasága a „Magyar Hírlap“ szerkesztősége. A tartalmas, komoly cikkek mellett van a „Magyar Hírlap“-nak több vidám, mulattató rovata is, minők „A társaság“, a „Mendemondák“, a „Mindenféle a folyosóról“. Szerkesztői üzenetei pontosan és alaposan tájékoztatják a lap előfizetőit bármily kérdésben. A „Magyar Hírlap“ páratlan és reudkivüli kedvezményben részesíti előfizetőit; teljesen ingyen tizenkét kötet elsőrangú szépirodalmi kötetet kedvezkedik nekik, olyképen, hogy minden 3-napban egy-egy kötetet küld szét.

Négy esztendeje maholnap, hogy pozíciót kért és szerzett magának a magyar újságíródalomban a „Független Magyarország“ s a nagyközönség szeretete mindennél beszélőbb bizonyosság, hogy érdemes munkát végzett és végez ez az újság. Mindent a magyar közönségért! ez a „Független Magyarország“ jel-szava s az elmúlt esztendőket tanúsítják, hogy gyakorlatban is érvényesítette ez a sajtóorganum a publikum érdekeit szolgáló elvét. Vallotta és hajthatatlanul hirdette a „Független Magyarország“ az egyetlen jogos politikát, a magyart. Semmiféle közönség idegen állammal, legyen ez az ország minden ízében magyar: ez a mi politikánk s ettől senki emberfia kedvéért el nem tántorodunk. Vallottuk és hirdettük, hogy becsüljük meg az emberi jogokat: ezért leltünk tekintetet nem ismerő szószólói a vasutasok ügyének, védtük bennük az elnyomottakat és állandó Vasut rovatunkban sikra fogunk éretünk szállni mindig. Adott a „Független Magyarország“ és a mi fog ezentul is elsőrangú és megbízható hírszolgálatot, becsületes krónikása lesz a nap eseményeinek, művészeti rovataiban hűségesen beszámol minden ezirányú kérdésről, igazságosan és klikkektől partatlanul. Mindig védelmezői voltunk, ezután is leszünk a lelkesek, közéleti jegyzők, megyei tisztviselők jogos érdekeinek és — különösen hangsúlyozzuk ezt: — új, „Tanügyi rovat“-ban szívvel-lélekkel magunkévá tesszük a magyar tanítóság, az ország e mostoha gyermekének az ügyét. Igenis, szókimondó, felső befolyást nem ismerő tanügyi politikát hirdettük: legyen a tanító fizetési kérdése végleg megoldva és legyen végre magyar nemzeti jellegű tanítás ebben az országban. Nem komolykodunk majd, de szókimondók leszünk a tanítóságnak ebben a rovatában. Huszonnyolc korona egy évre a „Független Magyarország“ és ezért az előfizetési díjért minden előfizető kétezer K-ra szóló bal-setsbiztosítást kap, azonkívül mind-gyikük ajándékkul kapja az érdekesen illusztrált és előkelő színvonalú Szabadság Naptart és mind-azok, akik a 28 K előfizetési díjat egyszerre beküldik, a remekbe készült, diszkiadású Petőfi-Album-ot. Mindenképp jó lap mellett csak az ajándékok is megérdemlik a „Független Magyarország“ megbecsülését.

x 27 év nagy idő egy lap életében. A Pesti Hírlap, a hazánkban kétségtelenül legelterjedtebb napilap, most lép immár 27-ik

évfolyamába. E hosszú idő alatt valóban oly mély gyökereket vert a magyar olvasóközönség szívében, hogy arra szinte nincs is példa az országban. Pedig nincs benne semmi csodálni való. Hiszen a Pesti Hírlapot mindenki olvassa, — az is, aki nem ért egyet a politikájával; minden időkbén imponált az olvasóközönségnek függetlenségével, őszinte szókimondásával, meggyőződésének fel és lefelé bator hirdetésével. Ebben rejlik népszerűségének titka. Amihez járul az olvasóközönség szempontjából való másik nagy előnye, hogy legtöbb és legváltozatosabb tartalommal jelenik meg napról napra, vasárnapi és ünnepi számai egész kötetek; előfizetőinek a szerkesztői üzenetek gazdag mindennapi rovatában jó tanácsokat, fölvilágosítással szolgál, kitűnő titvatlapot küld nekik féláron s egész évre szóló hasznos könyvet — díszes képes naptárt — ad nekik karácsonyi ajándékkul. Specialitásai is vannak a Pesti Hírlapnak, melyek minden más napilap fölé helyezik: minden nap közöl eredeti és külföldi tárcát, humoros cikkeket (Kis Komédiák), Esti levelet aktuális kérdésekről a kitűnő író és bölcselő Tóth Béla tollából; színház és vegyes-rovata a leggazdagabb. Ily előnyös tulajdonai révén a legjobb lélekkel ajánlhatjuk t. olvasóink partfogásába a Pesti Hírlapot, melynek előfizetési ára egy óra csak 2 kor. 40 fillér s az a kiadóhivataltba címezendő: Budapest, Váci körút 78., honnan mutatványszámokat is lehet kérni.

Szerkesztői üzenet.

Kis barna, helyben. Gyöngéd, rokonszenves gondolatok még — nem jó versek! Sajnálattunkra bár, de nem közölhetjük.

G. I. S.-Szt-Péter. Multkor későn jött, most meg már idejét multa volna a hír. Tessék máskor kellő időre megküldeni híreit, mit szívesen is veszünk.

Laptulajdonos: Szelényi Lajos.

Nyilt-tér.

Sarg-féle Szappan
szilárd és folyékony
Glycerin-
a bőrt fehérré
és gyöngéddé teszi.
Mindenütt kapható.

Sarg-féle Glycerin-szappan

ugy felnőtteknél, mint gyermekeknél a leggyöngébb korban a legkitűnőbb tisztítószerek bizonyult. Ismert tekintélyek, mint dr. Hebra tanár, Schauta, Frühwald, Breus, Károly és Gusztáv, Schandlbauer stb. által a legjobb eredménnyel használtatnak.

Ház eladás.

A Szemere-utczai 19. számú ház tágas udvarral, a házban szőlő-kerttel és nyári lakással

szabad kézből eladó!

Értekezni lehet ugyanott a háztulajdonossal leginkább délután 1—3 óra között.

Ügynökök kizárva.

Iskola-utca 4 szám alatti ház

(Fehér csillag vendéglő) haláloset miatt szabad kézből örök áron eladó.

Értekezhetni

Hunyad utca 47. szám alatt az örökösöknél.

Kiadó

asztalos műhely

hozza raktár és kis lakás

1905. május 1-től

Széchenyi-u. 70. sz. alatt.

Névjegyek

izéses kivételben készít-
ternek SZELENYI és TSA
nyomdáiban Miskolcra.

Étkezde megnyitás!

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy 7 éven át a helybeli előkelő vendéglőkben az igen tisztelt vendégek meglegedésére működ-
vén, magamat önállósítottam, s

Miskolcon, Deák-utca 4-ik szám alatt
(Pilcz közsörüs ház)

étkezdet

nyitottam, hol izletes meleg és hideg ételeket minden időben — reggel 5 órától este 10 óráig a legolcsóbb árban és gyorsan szolgáló ki.

Kérem a nagyrédmű közönség szíves támogatását s vagyok

tisztelettel

Sándor bácsi.

Új fűszer és csemegeáru kereskedés Miskolczon.

Van szerencsém Miskolc város és vidéke t. fogyasztóközönsége szives tudomására hozni, hogy **Miskolczon, Széchenyi-utca 37. sz. a.** Dr. Szabó Gyula úr házában (a Kigyó-gyógyszertár mellett)

GYENES IGNÁCZ

törvényszékiileg bejegyzett cég alatt, a kor igényeinek megfelelően, teljesen újonnan berendezett **fűszer-, csemege és borkereskedést nyitottam.**

Kereskedésemben folyton kaphatók mindennemű fűszeráru cikkek.
Dr. Szabó Gyula kir. tanácsos ur saját termésű és töltésű hegyaljai borai eredeti árban, magyar és francia cognac és pezsgő-borok. Sajtkülönlegességek, páczolt halak, szardíniák, teak, kül- és belsőli rumok, likőrök, cukorkák, tea-sütemények, valódi prágai sódar, debreczeni és kolozsvári szalonnák és különféle füstölt hus és kolbászkülönleges ségek, gyümölcsök és befőttek stb. stb. a legmérsékeltőbb napi árákon.

Különös figyelmet fordítottam arra, hogy üzletem kizárólag a **legjobb** minőségű árukkal legyen felszerelve. Azonkívül elsőrendű összeköttetésem alapján remélem, hogy sikerülni fog igen tisztelt vevőim minden kívánalmának megfelelni.

Magamat a n. é. közönség szives figyelmébe és pártfogásába ajánlva, ígérem, hogy legfőbb törekvésem leendő igen tisztelt vevőim nagybecsű bizalmát és meglegedését minden tekintetben kiérdemelni.

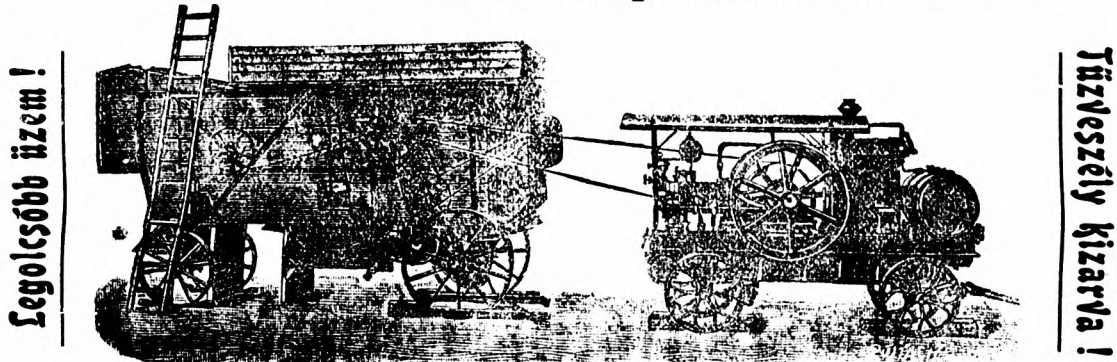
kiváló tisztelettel **GYENES IGNÁCZ.**

„MAYER” GÉPGYÁR

vas- és femöntöde részvénytársaság SZOMBATHELY.

Raktár: Budapest, V., Lipót-körut 15.

Gazdasági gépeket, kitérő Benzín- és szivó-gázmotorokat 2-50 lóerőig.
Benzín-motoros cseplokeszletek.

Malomépítészeti: Új hengorszékek, minden e szakmába vágó gépek gyártása. Teljes mű-
almi berendezések.
Különlegesség: Legújabb szerkezetű csavaros és szabadalmazott víznyomású
borsajtók.
Osborne D. M.-féle világhírű amerikai arató és kaszáló gépek magyarországi
kizárólagos képviselősege.
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Kivánatra minden szükségletre külön költségvetés.

Van szerencsém értesíteni a mélyen tisztelt közönséget, hogy új nagy áruházamat a színházzal szemben épült Grünfeld-palotában a kor igényeinek megfelelően, teljesen újonnan berendezve a óriási raktárral felszerelve, megnyitottam és ezen új üzletemben e hó 5-én megkezdem az ez idei nagy

Karácsonyi Vásárt

mely alkalommal felülműve leszállított szabott árakban kerülnek előadásra a raktáron levő összes női ruhakelmék, blous- és ruhakelmék, francia flanelok, barchetek és mindennemű mosóruk, kész női- és férfi-fehérművek, vászonneműek, asztal-terítékek,

3000 tucat szoborkezdő

továbbá: selyemgyapjú és chenil-kendők, salon fató- és ágyszőnyegek, függönyök, takarók stb.

Ezen kedvező alkalmra a n. é. közönség figyelmét felhívom és az eddig irányomban oly nagy mértékben tanúsított bizalmat továbbra is kérem.

Kiváló tisztelettel

ROSENBERG GYULA

női-divat-, kelengye- és szőnyegkereskedő.

Telefon 33.

Van szerencsém a nagyrédmű közönség becses tudomására adni, hogy a bányagazgatóság által azon kellemes helyzetbe jutottam, miszerint az eddig is mindig közkedvelt és takarékosnak bizonyult

Czenter-királdi kőszénnel

leszállított árban szolgálhatok. — Bátorkodom továbbá a többi raktáron lévő szobafűtésre kiválóan alkalmas kőszénre becses figyelmüket felhívni.

Tatai brikett	mm.-ként	kor.	2.20
Czenter-királdi	"	kor.	1.20
Új-kazinczi	"	kor.	1.—
Alfrédbányai	"	kor.	— .90
S.-Szentpéteri I. rendű darabos	"	kor.	— .90

Kocsirakományok még előnyösebb árban. — Házhoz szállítva, berakva 16 fillér.

Amaz előleges biztosítékot nyujtva, hogy ugy mint eddig, ezentul is mindig t. vevőim érdekeit szem előtt tartva, a pontos kiszolgálás lesz fő törekvésem. Kérem, becses megrendeléseiket idejekorán hozzám juttatni, nehogy a későbbi tetemes megrendelések következtében a szállítás késedelemmel járjon.

A n. é. közönség becses pártfogásába ajánlva magamat, maradtam

kiváló tisztelettel **Fodor Manó.**

Csak azon készítmények valódiak, melyek az itt látható védjeggyel vannak ellátva.

Karánsebesi RÁCZ JENŐ
„Arany szarvas“-hoz címzett gyógyszer-tárában
MISKOLCZON

Utánzásoktól óvakodjunk!

Kiseb rendeléseknél pénz előre beküldéssel jutányosabban jön.

kaphatók 15 év óta közkedveltségnek örvendő alatt elősorolt saját készítményei:

- Iris virágarczenőcs.** Számos hölgy áldja jó hatását — szeplő és májfolt ellen, arc- és kézbőrnek selyempuhaságot ad, teljesen ártalmatlan szer. az arcot a redőktől késő korig megóvjá, egy tégely 1 kor. Hozzá Iris balsam szappan, 1 db. ára 70 fill. Hozzá Vénus arcpor, fehér, rózsá és krém színekben, 1 kis doboz 90 fill., nagy 1 kor. 60 fill.
- Pyrethro Salicyl szájjessentia** néhány cseppel egyszeri száj öblögető vízbe, kellemes szájjizt kölesönöz, a fogak romlását gátolja és a fogínyt erősíti, — 1 kis üveg 70 fillér. — 1 nagy üveg ára 1 korona 20 fillér. Hozzá (Pyrethro) növény fogpor, mely a fogakat desiniciálja és fehérre takarítja. — Oly esetekben, hol ezen szájszoreimet nem használták és fogtájás van, ajánlatik a kitünő jó hatású (Pyrethro) sveiczi fog-csepp. 1 üveg ára 50 fillér.
- Hajerősítő (balsam) essentia.** Dr. Hebra híres bécsi egyetem tanár előírása szerint készítve a hajhullást és fejbőr korpásodást megátolja, valamint egyéb fejbőrbetegségektől megóv és kellemes illatánál fogva szívesen alkalmaztatik. 1 üveg ára 1 korona 20 fillér.
- Rác J. keleti „Balsam bajuszpedrője“**, soha meg nem meg nem avasodó, zsírmentes balsamokból készítve, igen kellemes illatú, minden bajuszszinhez alkalmazható. 1 kis doboz ára 30 fillér, 1 nagy doboz 50 fillér.
- Cannabin** (tyukszembalsam), biztos hatású és legkényelmesebben alkalmazható szer a tyukszemek és bőrkeményedések és sömörök kiirtására. 1 üveg ára 70 fillér.

Lábizzadás ellen Salyoll Dermassant, port. 1 doboz ára 1 korona.

Szőrvesztőnek Depillatoriumot. 1 üveg 1 korona.

Rüh (rühátka ellen) Naphtol kenőcs. 1 kis tégely 1 korona, — nagy 3 korona.

Köszvény ellen I—II. számú Tengeri köszvény olaj, 1 üveg ára 1 K.

Ugy az elősorolt, mint egyéb készítményeimbe. utasítás mellékelve van; kívánatra részletes árjegyzék utasításokkal megküldetik
Csak azon készítmények valódiak, melyek fenti védjeggyel vannak ellátva. A drága külföldi hasonszereket, úgy mennyiségileg, mint minőségileg és olcsóságukkal fölülmulják; úgy, hogy általános házi szerek gyásánt legjobban alkalmazhatók.

Főraktár: Budapesten **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszer-tára, Király-utca 12. szám.

Czélszerűség kedvéért 2 koronán aluli megrendeléseknél kéretik a szer árán kívül postai portóköltések fedezésére még 60 fillért a megrendeléssel egyidejűleg beküldeni.

BORSOD-MISKOLCI HITELBANK R. T. MISKOLCON.

A jelzálogos hitel terén új üzletág bevezetése.

A hosszú lejáratu, tehát 25, 30, 35, 40, sőt 65 éves törlesztéses kölcsönöket is felvettük üzletünk körébe.

Ez alapon a magyar pénzpiac két kiváló intézete, t. i. a „Magyar Jelzálog Hitelbank“ és a „Magyar Agrár és Járadekbank“ azon joggal ruházott fel bennünket, hogy Borsodmegye területén, vagy a szomszédos részeken a fenti intézetek nevében 25—65 év alatt visszafizethető törlesztéses jelzálogi kölcsönöket engedélyezhetünk.

Ezen üzletkötés előnyei a következők:

1. A jelzálogos birtok **valódi értéke** vétetik számításba, mert a **becslést mi eszközöljük** és ennek alapját nemcsak a törvényben gyökerező általános szabályzatok, hanem **az általunk jól ismert helyi viszonyok is képezik.**
2. A kölcsön engedélyezéséhez írásbeli, formszerű, felszerelt folyamodvány nem szükséges, hanem szóbeli jelentkezés is elegendő.
3. Különös kívánságok, módosítások nem a megszokott körülményes írásos módon, hanem szóbeli megbeszélés alapján **helyben s rövidesen nyernek elintéztést.**
4. A törlesztési **részleteket nem a fővárosba küldi a fél, hanem helyben a mi nyugtánkra fizeti és törlesztési könyvecskéjét nyomban visszakapja.**

A fenti jelzálog mindazok részére nagyon ajánlatos, akik az általunk bevezetett 15 éves kölcsönök törlesztésére **elég erővel nem bírnak, vagy akik drága kamatu kölcsöneiket olcsóbb kamatúvá akarják változtatni (conversio).** Utóbbi esetben a fél részére a bélyeg és illetékmentességet is megkérjük.

Ily hosszú tartamu kölcsönök legkisebb összege 2000 korona.

Írásos vagy szóbeli tudakozódásra felvilágosítással szolgál

Borsod-Miskolci Hitelbank.

Borsodvármegye területén az előzőleg ősmertetett 25—65 éves kölcsönöknek megkötésére a Borsod-Miskolci Hitelbank r.-társaságot Miskolcon jogosítottuk fel.

Budapest, 1904. május 24.

Magyar Agrár és Járadekbank.

Magyar Jelzálog Hitelbank.

MŰVÉSZ VAGY . . .

Irta: Sassy Csaba.

*Művész vagy. Ez legyen mentséged.
Korlátokat nem tűr a lelked.
A teremtő agy lázcsatája
Mégköveteli a szerelemet.
Mely tompa mámort hoz reája.*

*Párzó csókok pihegő nászán
Lankadt tested új tüzre vágyik
És ilyen pogány gerjelemben
Tudom, hogy néked kell a másik
Erős karja, forró szerelme.*

Bizzal az Istenben!

Irta: Koncz Ákos.

Illatos jácminbokrok, melyek alatt anyiszor ábrándoztál, elhullatták fehér virágaikat, letarolt ágaik közt metsző szél sivit, mely keblőkre fagyasztja a csillogó hópelyheket, a dalos madár odahagyta fészket, szomorú és kietlen a kert, olyan mint a te lelked, mely tele van mélysé. és fájdalommal, bánatos érzéssel.

A jácminbokrok virága tavasszal újra kivirul, a fülemile is megjön dalolni, elkészíti pelyhes fészket és cseveg hajnalhasadtakor és holdvilágos, csendes éjjelen édes szerelemről, megújult boldogságról, csak a te lelked kopár, azt irod, mint egy besüppedt, elfelejtett sirgödör.

Miért e ború tiszta, szűzies arcodon, szegény gyermek? Mit vétettél, hogy sötét éjszaka veszi körül lelkedet, a boldogtalanság és gyötrelm éjszakája? Mi az oka annak, hogy azt hiszed, miszerint ártatlan, jó szived elhal talán anélkül, hogy a tiszta örömöknek csak egyetlen cseppjét is érezhetné?

És nemcsak a szomorú jelen tölt el fájdalommal, nemcsak a múlt összetört boldogsága felett keseregsz, hanem a jövőben sincs reményed. Pedig még fiatal vagy, a te korodban még szoktunk remélni. Hiszen alig léptél még az élet tavaszába s már is boldogtalan vagy, mikor mosolyognod kellene, sirsz és szép szemeidet elfátyolozza a könny, mely nemes szived bánattengeréből tör fel.

Lelked rombadőlt nyugalma különösen nekem fáj, ki tégedet még nem oly régen is gondtalan gyermeknek ismertelek. — Ajkaid körül még a közelmúltban is folyton mosoly játszadozott, vig voltál mindig, mint a dalos pacirta és én nem hittem, hogy e mosolyt a bánat felhője váltja fel s fiatalságod virága el fog idő előtt hervadni a fájdalom hevéből.

Igazán sajnállok szegény gyermek! Ugy szeretném arcodra visszavarázsolni az eltűnt derűt, szeretném, ha ismét mosolyognának ajkaid, mint a múltban, midőn még nem hitted el magaddal, hogy a te korodban le kell mondani, szeretném fájó lelkedet a remény és vigasztalás balzsamaival megérinteni s azért elmondok neked egy egyszerű történetet.

*

Csendesen elvonulva a nagy világ zajától, varrotűvel kezében, serényen dolgozik egy halvány arcú fiatal leányka.

Künn a természetben verőfényes, langy tavaszi idő van, ami oly ellentétben áll a szegény varróleány szomorú lelkével.

Míg mások mohón szívják be az üde, balzsamos levegőt, addig neki itt kell görnyedni a munka mellett, amely hálátlan, mint a sivatag homokja s csak akkor adja meg a kenyeret, ha a nappalt megtoldja az éjszakával.

Könnyei gyakran kicsordulnak, mikor elgondolja helyzetét. De gyorsan letörli arcát mert eszébe jut, hogy neki nem szabad sírni, erőt vesz fájdalmán, sőt a boldogtalan gyermek mosolyog is néha, nehogy azt az ágyban fekvő beteg asszonyt végleg megtörje a fájdalom. Nappal eltörlt könnyeit éjjel sirta el; harmatos arccal feküdt le és könnyáztatott ébredt reggel.

Ha csak magában volna, nem törődne semmivel. Megélné magányosan, összehúzódva épp úgy, mint a világnak annyi milliója, de így szakadatlanul dolgozni kell neki s fáradni az emésztő munkában, hogy beteg anyjának a legszükségesebb kényelmet megszerezze.

És ő szívesen dolgozik. Nem hallani egyetlen panaszt sem ajkairól. A gyermeki szeretet nem engedi őt lankadni, pedig az évek jönnek-mennek anélkül, hogy változnék e szomorú helyzet.

Talán meg is tört volna lelke, ha annak mélyén ott nem ragyogott volna a hitnek fényes csillaga. Ő bízott a jó Istenben, kiről tudta, hogy nem hagyja el a szenvedőt. És az erős hit, mely tudattá érlelődött szívében, megoltalmazta a kétségbeeséstől, mely földi boldogtalansága és örök kárhozata a léleknek . . .

Néha úgy érezte, mintha elviselhetetlen seher volna neki az élet, de egy tekintet a keresztre és édes anyjára, megnyugtatta háborgó lelkét.

Hosszu három év telt el így munka és köny között, míg a negyedik év tavaszán a boldogságnak egy sugara tévedt be a kis hajlékba. Valóban csak betévedt, mert mint aki nem jól találja magát idegen helyen, oly gyorsan távozott onnan.

Egy pillanatnyi boldogság volt ez csupán, talán csak azért, hogy eltűntével annál kietlenebb és sötétebb legyen a nádfedeles kis lakás.

Jolánka ugyanis ez időtájtban egy fiatal emberrel ismerkedett meg. Szerény ifjú volt, nemes és jó szíve. A beteg anya oly mondhatatlan szeretettel nézte őket, midőn a jövő szép napokról beszélgettek. Szótték a terveket, talán meg sem gondolva, hogy a sors kezében szétszakad az álom s reményeink üde zöldjét gyakran elhervasztja a csalódás és az azt követő kiábrándulás.

Béla szerény fizetésű hivatalnok volt ugyan, de mivel szeretett dolgozni, remélte, hogy leendő kis családját tisztességesen eltarthatja jövedelméből.

Maga a beteg anya is nyugodtabban tűrte szenvedését. Nem aggasztotta már leányának jövője s előre örült annak az igazán kiérdemelt boldogságnak, mely Jolánnak ígérkezett osztályrészül.

Már ki is volt tüzve az esküvő napja, midőn Béla hirtelen beteg lett s néhány napi kínos szenvedés után meghalt.

A menyasszonyi koszoruból gyászkoszoru lett.

Jolánka előtt összeomlott minden. Ez a csapás egyenesen szíven találta s hogy kétségbe nem esett, azt egyedül hitének

köszönhette s azon kötelességérzetnek, mely azt sugta neki, hogy élnie kell még összetört szívevel, széttuzott kebelével is beteg anyja miatt.

Nemsokára ezután egy újabb, az előbbinél még fájdalmasabb csapás érte. Édes anyját is eltemették. Most már igazán egyedül állott a nagyvilágban támasz nélkül és vigasztaló nélkül. Kihűlt a szív is, mely áldott melegével megfázott lelkét még hevíteni tudta.

De jó az Isten, gondot visel az árvarra. Erőt adott Jolánnak s ő, bár szíve vérzett, még sem tört meg a fájdalom alatt, halvány arcán ott ült ugyan a lemondás, de szíve nyugodt és csendes volt, mint vész után a tenger.

Ebben az időben ismerkedtem meg Jolánnal, ki gyakran megfordult családkoránál, munkát és szeretetet találva. Ugy tekintettük őt, mint ház tagját s igyekeztünk vele feledtetni az élet terhét.

Jó szíve, kedvessége, szerénysége és szépsége végre neki is meghozták a boldogságot. Most már boldog asszony, két gyönyörű, mosolygó gyermek édesanyja. S ha olykor-olykor szerető férje oldalán visszaemlékezik is a sötét órákra, jelen boldogságának fényes napja csakhamar felszárítja könnyeit . . .

Boldog, mert szeret és szeretve van...

*

Amit itt elmondtam édes gyermekem, nem mese, hanem valóság. Egyszerű mindennapi történet, százával fordul elő az életben, de ki jegyezze fel az egyszerű szívek vívódásait, küzdelmeit? ki emlékezzék meg a forgó gömb azon millióiról, kik tűnnek, dolgoznak és e kettőből áll összes életök.

Te ellenben ott élsz jó szülőid körében, szeretetben mindenkitől. Még nem is tudod, hogy mi a fájdalom és csak képzeled, hogy boldogtalan vagy. A te korodhoz még a mosoly illik s nem tenger könny, melyről beszélsz, mert ne feledd, hogy a tartós eső árt a virágzásnak. Légy vidám s feledd el azt, aki érzelmeinek hamis gyöngyét szórta lábaidhoz s őszinte mélyebb érzéssel nem viseltetett irántad sohasem. Jobb, hogy most szakítottatok, mint később, midőn talán két szív hamvadt volna el a szenvedélyek tüzeiben. Bizzal a jó Istenben, megadja előbb-utóbb neked is azt a vigasztalást, mit ezer és ezer sebzett szívtől nem tagad meg.

És én hiszem, hogy mikor kedvenc jácminbokraid újra kivirulnak és meghozzák az illatos fehér virágokat, a te hófehér arcodra is visszatér a mosoly, szívedbe a megnyugvás s te ismét az a gondtalan kedves gyermek leszel, ki derűt árasztasz ott, ahol megjelenysz. Isten veled!

FELLEGTELEN . . .

*Fellegtelen, holdvilágos éjszakán
Bekopogtam a kedvesem ablakán.
Hamvadozó gyertya égett odabenn,
Ilyen későn nem égett még sohasem!*

*És az ajtón bekopogtat valaki,
S kéregeti, hogy az ajtót nyissa ki.
A szép leány félretolja a reteszt
És az ajtón szöke legényt beereszt.*

*A legény őt keblére öleli,
Én meg nézem keseregve ideki . . .
A legény csak öleli a csalfa lányt,
Erre aztán kialszik a gyertyaláng . . .*

Nagy Béla.

Tubarózsák.

I.

Tubarózsát dítál
Nekem, bucsuzóra.
Tubarózsá lett a
Virágom azóta.

Legjobban is illik
Ez a virág hozzám —
Mint az, olyan fehér
Ugyis az én oroám.

S illatja is mintha
Temetőből szállna
S borítaná szívemet
Örökös, nagy gyászba.

II.

Az én bizonytalan jövőmhöz,
Hogy kötnéd hozzá sorsodat?
A te bizonytalan jövődhöz
Hogy kötném hozzá sorsomat?

Mindketten bizonytalantól
Mindegyre félünk, rettegünk —
Egy bizonyos csak: boldogságunk
Örökre elveszett nekünk.

III.

Hogy ha mi talán még
Egyszer találkoznánk —
S még egyszer, utólszór
Tán kezét is fognánk:

Tubarózsát adnék
Én is bucsuzóra —
Hogy gondolnál te is
Sirva, koporsóra.

IV.

Csak hogy mi már többé
Sose találkozzunk —
Csak hogy mi már többé
Kezét sose fogunk.

S csak az enyém marad
A bánat virága —
Csak én hullatom a
hőnyemet reája.

Vértessy Gyula.

Bekk Pál, a király földkóstolója.

Irta: Ifj. Móricz Pál.

Bekk Pál uram idejében több volt a pusztá, kevesebb a tudós fejű ember szép Magyarországon.

Bekk Pál uram a tudós fejű emberek közé számított. Bádög dobozokban tartogatta a tudományát, a sok ákom-bákomos mappát. Az is mondódott, hogy a magyar pusztákat a kócsag fészkes tóállásokkal, a tölgyfa erdőket az ut-széli rejtett betyárcsárdákkal, a nád, a szalmafedeles apró jobbágyházakat a toronyos kevély főúri kastélyokkal, ugyszinte azonéppen a kanyargó folyót e papírosokon mind fel lehet találni. Nem hiában választotta ki Ferenc király Bekk Pál uramat a saját mérnökének. — Vigkedvű, tudós fejű ember volt Bekk Pál uram, aki azonban zászlós póznáival, csörgős láncával, sok-sok esztendeig kószolgatva, tapogatta ezt a szép magyar földet. Vadásztarisznyából éldegélt, majd szíves pihenőket tartott a nemes urak barátságos házában, ahol a hófehér abroszszal terített öreg díófa asztalokról kedvesen, nyájasan szolgáltak ki a hodros, főkötös nagyasszonyok és konyhatűz mellett kipirult, tejfehér bőrű hajadonok. . . Nem hiába hogy világlátott és tapasztalt uri ember volt Bekk Pál uram, a király indzellérje, de csak úgy beszélt németül is, mint például vitézlő urambátyámék diákuja, vagy a szép Ersuska leányasszonyék a különösen zengő szép magyar nyelven.

Nagy Bécs városából küldte ki a király Bekk Pál urat a magyar pusztákra, hogy tudós fejével rajzolgassa fel a magyarföld képét a papírosra; hogy számon tarthassa király uram, mely földek az ő igaz tulajdonai, mely mezők a más magyaroké.

Bekk Pál udvari indzellér ur végezte is hűségesen hivatalát. Ha nem esurrant, akkor legalább csöppent udvari indzellér uramuak. Vitézlő nánási Oláh Mihály ur is, a hajduságnak ezen érdemes főkapitánya, faskocát ajándékozott a földkóstoló urnak és valószínű, hogy idővel még valamelyik kevésbé rátarti nemzeti urnak hajadon leányzóját is einyeri a fordított végű falusi házzal, szántó és réti földekkel, szőlővel, lovakkal, ökrökkel, egyéb jószágokkal; mert nyájasan tudott társaságban forgolódni Bekk Pál ur és hivatala is billentett a lanyos házaknál valamt.

De történt, hogy Ferenc király odafönt nagy Bécs városában rettenő megunta már a szürke falakat nézni, a borotvált lakajok körében tubakolni, gondolt egyet, lenéz már egyszer a szép magyar földre. Sokat hallott hű magyar népe vig tuijaldonságairól, gondolt tehát egyet a jó király, lenéz közből és kimulatja magát amugy igazándibul.

A főistálló mesterével mindjárt be is fogatta nyolc fehér paripáját az ünneplő batárba, melynek üvegéből volt még a fala is és bársonyból a lovak pokróca. A bagázsát meg a sok fogaton úgy fuvarozták a király kocsija után. Még a paradés kocsi is gróf volt a királynak. Nyalkábbnál nyalkább magyar huszarak lovagoltak a király kocsija körül, nehogy holmi szegénylegények megdezmálják azt a kocsiderék aranyat, melyet utavalónak vitt Ferenc király; de a tele kulacsot sem feleddék otthon. . . Budáig csak ösmerték valahogy az utat Ferenc királyék; hanem itt már gondolkodóba esett a magyar király. Gondolta vezető nélkül bajos lesz a nagy magyar alföldnek neki vágni. Ennek a gyönyörű földnek az utja, népének a nyelve ismeretlen volt Ferenc király előtt; mert a magyarok öreg idők óta idegenből kerestek magoknak királyt. Ilyen különös fajta nép ez. . . A budavári trónterem aranyos karosszékében melázott Ferenc király, miközben a gyémántokkal kirakott tubakos pikszisből egy-egy csipetnyit szippantott, trüszszögött a király és kiderült az arca, hogy hiszen ni: ott van a hű szolgál, Bekk Pál, az udvari indzellér ur, ki már évek óta méregeti a magyar földet, különösebben pedig a hajdukak ligetes földjét, az már csak ismeri a magyar határt és a magyar nép nyelvéből is bizonyosan tanult annyit, hogy az ő tolmácsolása mellett még egy felséges király sem hal meg étlen-szomjan a szép magyar földön.

Ferenc király nosza mindjárt is kiáltotta legkedvesebbik ajtónálló szolgáját. Parancsolta neki, feccse lován nyargaljon el s addig ne merészkedjék haza jönni, míg Bekk Pált elő nem teremti valahonnan a nádas-berkes magyarföldről. Szélnél sebbesebben vágatott el a pusztába az udvari fullajtár. Napokig ment-mendegélt a fullajtár, amig utas emberekkel, birókkal, pásztorokkal, de még portyázó szegénylegényekkel szót értve, elérte a hajduföldet, ahol akkor Bekk Pál vigan tanyázott, mivel kedvelte a barna hajdu menyecskéknak főztjét. Bekk ur a király üzenetéből mindjárt tudta, hogy most derül fel szerencséjének napja; azért maga is nyergeltetett és a fullajtárral együtt megsarkantyuza paripáját és mentek-mendégéltek; meg sem állottak Budávarig. Ferenc király gyönyörködve fogadta napbarnított arcu hű szolgáját. Még az asztalához is odaültette. . . Aranyphorból ittak. . . Bekk Pál uram nem felejtett el németül, tehát megértette a magyar király — jó szándékát. Parolát adott rá, elvezeti a királyt, bármely felé a magyar földön. Ugyis történt.

A magyar földön mindenütt bandaszóval, uri lakomákkal fogadták Ferenc királyt, akit ha ugyan nem is ismertek, akinek ha ugyan nem is ismerték a nyelvét, de annál inkább ösmerték a földmérő Bekk Pál pajtást; azért Ferenc király nem is panaszkodott a magyarok vendéglátása ellen; sőt ezt a nagy szeretetet, nagy barátságot és egyéb uri tulajdonságokat kitapasztalva, magában nem egyszer sajnálkozott és röstelkedett is a magyar király, hogy ő miért is született németnek! . . . Mindenfelé szilaj magyar bandaszóval, nagy dinom-dánommal fogadták a szelid német muzsikához, bécsi „vakparádék“-hoz szokott Fe-

renc királyt, ki midőn (a hajduság földjén utaztában) a téglási rengeteg erdőben a vadásztanyát elérték, ekként szólott vala kedves földkóstolójához:

— Itt ugy-e megebédelünk? De itt már ugy-e kedves Bekk Pál, csak nem lesz cigány muzsika?

Bekk Pál bécsi madárnyelven felelt vissza az uralkodónak, aki csak most tudta meg Bekk Páltól, hogy ez a gyönyörű rengeteg erdő is a királyi kincstár tulajdona. — Kellemes pihenő esett a lombos öreg fák alatt. Ferenc király félvállra vetette aranyzinóros mentéjét; használt a királynak az erős, tiszta magyar erdei levegő. Megjött az étvágya és vigan ütögette össze szinezüst sarkantyuját, amidőn Bekk Pál sürögve-forogva jelentette:

— Felséges királyom! az asztalon a le-

ves. . .
. . . A leves? Az asztalon? Ferenc király egész elcsudálkozott, mert odaszámított, hogy az özbör tarisznyából hideg pecsenyét muszáj kicskálni. Pedig hát nagy kópé volt ez a Bekk Pál és míg a király az embereivel a bársony löpökrocon az öreg tölgyfa alatt heverészett, addig Bekk Pál a már előre kirendelt gyönyörű szép hadházi menyecskékkal és leányokkal olyan ebédet főzetett a vadásztanya tűzhelyén, hogy ez ebédhez még a király is odaülhetett. Oda is ült az erdőcsősz virágos hátú nagy karosszékébe. . . Minden kitűnő magyar csemegével szolgált Bekk Pál. Volt ott még tyukhus leves is csigatésztaival. Csak a töltött káposztát piszkálgatta fnyásan Ferenc király. . . Annak is a hosszú copfos, bibircsós veres orru udvari főorvos volt az oka, az sugta titkon oda Ferenc királynak:

— Felség! hát nem ösmeri? Ez a töltött káposzta! A magyarok orvosság, de a nimetnek betegség ez. . .

Az orrát fiintoritotta s a töltött káposztás tálat ijedten toltá arébb a magyar király, akinek a többi fogás az utolsó falatig izlett. Az édes tokajitól a rubinpiros egri bikavértől és a jóllatu bakatortól pedig kidrűlt a király arca és midőn a vadgalamb bugását hallotta, itt az erdő csöndjében egyszerre úgy vágyódott a magyar muzsika után, amelylyel a parádéknál már annyiszor elbódították a fejét ezek a szilaj magyarok. És Bekk Pál mintha csak eltalálta volna Ferenc király gondolatját, mert tudta Bekk Pál uram tapasztalásból, hogy a fűszeres magyar ebéd akkor teljes, ha a pohárköszöntőbe belezendül a muzsika. Felállott. Aranykupáját emelte a királyra és alig hogy elhangzott az utolsó szava:

— Vivát! . . .

E pillanatban rázendült az a gyujtó, adalító magyar muzsika és mintha csak csodálatos varázslattal a levegőégből zendült volna az angyalkisasszonyok kórusa, úgy hatott a királyra e nem várt muzsika. . . A Rákóczi hangjai. . . Hogy szinte elfelejtette a jámbor magyar király, hogy ő is német. . . Még a hajnasa helyét is megsodorintotta. A sarkantyuja pedig hallhatóan pendült össze. Még dudolta is a melódiát, de hiába tekintgetett jobbra-balra, sehol sem látta a bandát. Hanem akkor aztán még a partyalat asztalkendő is leesett a nyakából és a kacagástól csak úgy reszkedett a horpasza, midőn Bekk Pál felfedezte Ferenc király előtt a láthatatlan cigánybandát. A közeli terebélyes, lombos tölgyfára ültette Bekk Pál a cigányokat és miután Ferenc király a mézes tokaji borból jóízűt koriantott, nevetve veregette meg Bekk Pál ur vállát:

— Nagy kökler maga Bekk. . . No de nem felejttem el. . .

Ferenc király nem is felejtette el ezt a jóízű meglepetést; mert mikor Bécsbe hazaérkezett, a téglási koronaerdőt a hozzátartozó uradalmakkal együtt — a főcancellárja által — mindjárt Bekk Pál udvari földkóstolóra iratta, amiről külön futárral küldte meg kedves emberének, Bekk Pálnak az aranypecsétes királyi adománylevelet.

Bezzeg felvirradt most már Bekk Pálra. Többé már nem taposta gyalog a sáros pusztát, mint mikor régente a láncot huzatta a legényeivel. Batárba ült maga is. Őt hittyes paripát fogatott az ezüst csillagos, csótáros magyar szerszámba. A téglási uradalom kellő közepepedig gyönyörű büszke kastélyt építte-

tett. Maga is felügyelt az építésre. Mondják: bivalytejjel oltatta még a meszet is. Az ilyen malter időtlen-időkéig tartja a téglát. Felment Bekk Pál uram még az épülő kastély tetéjére is, de a mestergereendán félrelépett és lebukott a földre. Kitérte a lábát. Erős természetű ember volt Bekk Pál ur. Három felcser kötöztette az eltört lábát. Addig igazgatták a lábát, hogy görbén illesztették össze és így örökéletében biccentett volna Bekk Pál... Már pedig a sánta emberen nem nagyon kapkodnak a leányok; pedig Bekk Pál asszonyt akart hozni a tornácos kastélyába. Mitévő legyen hát? Felkapott egy kalapácsot és kettédettörte a görbén forradt lábát... Összeszorította a fogát. Azután meg a halálra remült János huszárt szalajtottá, ő nem a tudós felcserekért, azokat már korábban kidobatta kastélyából, hanem a falubeli javasasszonyért. Ez a tudós parasztasszony deszka közé rakta és oly jelesen összeforrasztotta fekete nádálytövel és fokhagymakoszoru főzettel Bekk Pál uram lábát, hogy észre nem lehetett venni, melyik láb a törött láb.

Bekk Pál uram elindult tehát háztüznözöbe. Olyan leányt keresett, aki szép is, gazdag is. Kassa mellett lakozott egy ilyen gyémántos rózsaszál, az öreg Bárczyné nagyságának eladó leánya. Hetedhét vármegyére híres szép és gazdag leány volt a Bárczy kisasszony, aki a maga részéről, maga szive indulatát követve, nem is igen huzódott volna az eleven, délceg udvari földköstől. Amde annál rátartósabb volt az özvegy Bárczyné nagyságnak, tanyáinak, falvainak számára és bizonyosan legalább is valami grófot szeretett volna vőjéül... Mem is igen biztatta tehát jó szóval Bekk Pál urat. Olyan formán fejezte ki magát a dugszagú nemes asszony. Hohó szegény legény, hátrább az agarakkal... Bekk Pál uram az üres hintóval szomoruan fordult vissza téglási kastélya felé.

Mindamellettt vigasztalódott Bekk Pál. — Hugomasszony ne sirjon! Majd találkozzunk szüretkor! A lugasban e szóval bucsuzott el a kedves Bárczy kisasszonytól.

Elkövetkezett a tokaji szüret ideje. Az özvegy Bárczyné nagyságának a tokaji hegyen is gazdag szőlője volt. Befogott a hintóba. A pihent paripák csakugy röpítették a dugszagú özvegyasszonyt és violaszál gyöngye kis leányát Tokaj felé. Akkor még, az 1800-as évek első részében, Tokaj igen kicsi város volt. A Tisza partján, a hegy oldalába ékelve fektült a szabad jogu kis városka és midőn özvegy Bárczyné Tokajba ért, nemcsak szüret, de ugyanaz nap vásár is volt ott. Voltaképpen csak egy utcából állott Tokaj. Midőn Bárczyné hintója elérte az első házat, leszállította a bakról huszárt, kérdezné meg, adnának-e kvártélyt?

Beszólt hát az utcaajtón a huszár: — Hej gazda! Adnak-e jó pénzért kvártélyt a nagyságos Bárczyné számára?

— Nem adhatunk! Mert ez a ház a nagyságos Bekk Pál uré...

Az első, a második, a harmadik, a negyedik és a további házaknál mindenütt így felel a gazda, vagy a gazdasszony... A kevély Bárczyné pedig mindinkább dühösebben, dühösebben kiáltotta a kocsinak:

— Hajts tovább!
Midőn már keresztül hajtottak Tokajon, az őszi eső is szörnyű szomoruan csepergett, az utolsó háznál végre így fakadt ki a dugszagú nemesasszony:

— De felvitte az isten ennek a Bekk Pálnak a dolgát, hát már, ugy látszik az egész Tokaj az övé; de hát azért ebben a lucskos időben még sem maradhatunk haljék nélkül... Hej! jó ember, mutassa meg kend, hol lakik Bekk Pál ur?

A tokaji ember gyönyörű emeletes házhoz vezette a Bárczyné hintóját... Mintha csak kedves vendéget vártak volna, tárva-nyitva állott a Bekk Pál uram kapuja és Bekk Pál, mintha semmit sem tudott volna, oly nyájasan fogadta Bárczynét és gyönyörű leányát. A legszebb szobákba kvártélyozta őket... A büszke földesasszony ugyan nemsokára hazat

utazott, mert ki nem állhatta Bekk Pált, de most már mindamellettt többet tartott felőle... Még se utolsó ember az, kinek Tokajban annyi háza van.

Pedig Bekk Pálnak csak az az egy háza volt Tokajban, amelyben Bárczynét és leányát fogadta. A többi házak története pedig furfangon fordult. Bekk Pál ugyanis értesülvén a Bárczyék érkezéséről, egyrészt, hogy szive választottját büszke anyjával együtt házához kényszerítse, másrészt, hogy jó módját a rátartási asszony előtt kitüntesse, azt eszelte ki, hogy a Bárczyné érkezése idején sok aranypenzen egy huszonnégy órára, kiarendálta Tokaj összes házát és a dusan jutalmazott tokaji gazdákat azért mondották — utasítás szerint — minden háznál:

— Nem adunk kvártélyt; mert ez a ház a Bekk Pál uré...

Majd nemsokára Bekk Pál is visszaadta a Kassa melletti kastélyban az özvegy Bárczyné kénytelen-kelletlen látogatását. Legfutósabb négy paripáját fogadta a könnyű kocsiába. Özvegy Bárczyné most valamivel jobb indulatúan köszöntötte Bekk Pált. Eég kedélyesen töltötték az estét. Bekk Pál még gitározott is a hölgyeknek. Másnap délelőtt pedig, midőn befogatta badáros öt lovát, így kérdezte az özvegy nagyságos asszonyt:

— Megengedi a nagyságos asszony, hogy a hugomasszonnyal sétakocsizunk egyet?

— Meg! Bekk uram! meg, felelte Bárczyné jókedvűen, csak le ne dűtse az én egyetlen galambomat...

— Ó, kérem, nagyságos asszonyom, az életénnél jobban ügyelek a kis hugomra, — Bekk Pál ur hőkintett és a zsebéből előhuzott egy pecsétetes levelet, de már ekkor megindultak a lovak és a kocsiból, a szép Bárczyné mellett, felmutatta a pecsétetes levelet... Bocsánat, nagyságos asszonyom, azt meg majd el is felejtettem mondani, hogy mi már a paphoz megyünk a hugomasszonnyal; mert ime kezemben a dispencziós levél!...

A kocsi közébe vágott a tüzes lovaknak. Nem vágattak messze, csak a szomszéd faluig, ottan csak a templomig és mire a felháborodott özvegy Bárczyné fegyveres cselédjeivel odaért, akkor már Bekk Pál ur és a szép Bárczy kisasszony férj és feleség voltak. Nem maradt más hátra, minthogy az édes anya, özvegy Bárczyné, is megáldja őket...

Midőn pedig Bekk Pál, a király földköstölője hosszú munkás élet után meghalt, egy híján száz falut hagyott hátra örökösének. Debrecenben halt meg és a civisek ilyen alkalmi nótával bucsuztatták el:

Meghalt Bekk Pál nagysága.
Megmaradt három jánya,
Hat szip fekete lova,
Azon vitték Téglásra.
Téglás is ezt gyászolja,
De Debrecen nem bánja...

A debreceniek, ezen a haláltól sem szelídült, gyűlölete onnét eredt, mert Bekk Pál ur királyi biztosa is volt Debrecennek és Bekk Pál készítette Debrecen első csatornáit, amelyek sok pénzt emésztettek fel a civitásnak... És ezt Bekk Pálnak még holta után sem bocsátotta meg a takarékos civis.

Ilyen csodálatos föld ez a szép magyar föld német embereket képes magyarrá varázsolni és kilencvenkilenc falu urává növelni, csak a királyokra nem hat az ereje, azok megmaradtak osztrákoknak.

Vallomás.

Mikor láttam, hogy jár utánam,
Hogy szeret, hogy imád,
Hogy hervad, mint a napsütésben
A szomjuzó virág,
Mikor láttam könnyet remegni
A szemé szögletén,
Mosolyogtam és elfordultam
És azt mondtam: szegény.

De mikor félve, öntudatlan
Kezdett szeretni más,
És halvány arcán észrevettem
Uj bimbófakadást.

Mikor láttam, hogy mosolyog
S nem hal belé a szenvedésbe,
Lassan-lassan szeretni kezltem
S most majd meghalok érte...

Farkas Imre.

Szeretet.

Irta: Ibrányi Miklós.

Fiatal harmine év körüli nő fekszik a szegényesen berendezett szobában, egyszerű huzattal ellátott ágyában; sötét haja kuszáltan, rendetlen fűrtökben borítja homlokát, — nagyon beteg, a halál csókja ott van a vértelen ajkon, a sápadt arcon. Hanem azok a szép nemes vonások, azok csak az enyészettel semmisülnek meg. Kilenc éves szőkefürtű élénk fiúcska az ágy melletti kis asztalkára hajtút, orvosságot, kis kanalat tesz — hogy ami kell a mamának, minden kéznél legyen.

A két alak olyan, mint az éj meg a hajnal, — az egyiknek szemére nemsokára örök éj borul, a másik számára ki tudja, mit tartogat a sors.

A reggeli nap besüt az ablakon, a gyermek összeszedi iskolai szereit, egy kis táblát meg egy könyvet.

Anyja odahívja az ágyhoz, melytől megválni nem engedi a kör, megigazitja ruháját, megsimogatja arcát s szeretettel szól hozzá:

— Ma van a vizsga napja, csak jól feleljél édes kis fiam, hogy öröme legyen mamádnak. Szegények vagyunk, nincsen semmink, tanulnod kell, hogy öreg napjaimra támaszom lehess.

— Az apám mégis mindig játékot vesz nekem? válaszol a gyermek.

A nő arcát gyenge halvány pir borítja el. — Az apa nagyon jó, de ki tudja, nem éri-e egyszer valami baj a dübörgő vonaton, melyen alkalmazva van, nem mások segélyére, magunk erejére kell támaszkodnunk. Csak igyekezz, kéri esdő hangon a kis fiút és mostau siess, el ne késs.

Valami tolakodó könyg gyűlja szemébe, a szeretetnek könye ez s ha kis gyermeke itten nem volna: olyan édesen ki tudná magát sirni. S a kis fiu pedig megcsokolja a mama kezét és kéri: Ne szomorodj, anyám, első leszek az osztályban; a kis cseléddel ne beszélj sokat, a doktor bácsi azt mondta, hogy a sok beszéd árt neked, inkább halkan imádkozz magadban, majd meglátod, az Isten meghallgatja kérésed, az Isten majd bennünket megsegít.

Az anya megcsokolja gyermekét, az ajtó bezárul a kis távozó után, egyedül marad. A férj ma minden bizonynyal megérkezik, órára, percre, meg lehet tudni az időt. A robogó vonat zakatolása ide hallatszik egészen a kis házig, ki lehet számítani mikor lép kis kézi bördődjével az udvarra. Ma egész nap pihenője van. felváltódik a szolgálatban. Mindjárt el is küldi a kis cselédeányt, vásároljon be egyet-mást, de felkelni, dolgozni nem tud, valami hideg ételt kell beszereztetnie. Oh az ő Sándorja nem követelődöz, meg fogja neki bocsátani, hogy nem főz, hiszen nagyon gyenge. Erős köhögés fogja el s a váladékkal sűrű vér távolodik el tőle s nagy fájdalom tükröződik arcán. Fáradtan dől vissza párnájára. bágyadt tekintetét az ajtóra veti, mintha azt mon-

daná: de sokáig várat magára, miért nem jön. Becsengeti a kis leányt, hadd legyen jó, tiszta levegő, kinyitítja az ablakokat, magára huzza erősen a paplant s mikor a kis lány elvégzi rendelkezését s ismét bezárta az ablakokat s elküldi bevásárolni, megkísérli a kézi tükröt maga elé tartani, haját rendbe hozni. Nagyon nehezen megy, igen gyenge, de azért úgy találja, a szemöldök, az arc szabályos vonásai változatlanul érdemesen tükröződnek vissza.

Az óra már délre jár, még harminc perc, akkor gördül be a vonat az állomásra, melylyel férje utazik.

A kis leány mindent elrendez, megteríti az asztalt s egy tiszta edényben vizet tesz a hosszukás tábla helyezett hideg ételek mellé. És ő neki nincsen annyi ereje, hogy felkelhessen az agyból. Ugy fáj neki ez a tudat, az idő is olyan lassan telik, még van egy negyed, addig elrendezkedhetik, olyan fáradt. A beteg aszszony a rövid idő múlva mély alvásba merül — az idegek megtagadják a szolgálatot és nem hallja a vonat megérkezését jelző füttyölést, nem a szerető férj közeledő lépteinek hangját. A cselédleányka csendesen nyitja ki az ajtót; az orvos ur kérdezősködik a beteg felől. Egy percre kiszáll kocsijából, benéz, majd a lányka után ő is belép. Az alvó beteg melléből meg-megszaggatva, majd gyors egymásutánban sikító hang száll ki. Pár percre megérkezik a férj; némán, csendesen megy ő is a kedves beteg ágyához, megcsókolja a kezét — az alvó fel nem ébred. Az orvosra veti tekintetét s e tekintetéből kérdés s egy biztató szó iránti könnyörgés látszik és az orvos felel:

— Rohamosan hanyatlak ereje — ez a tavaszi levegő nagyon erős — pár nap még s megkönyebbül örökre . . .

Kis fejhajással azután eltávozik, sok dolga van s a szerető férj szemé megtekint könnyel s mély sóhaj hagyja elkebelét. A beteg nő ágyában megmozdul, felébred; a kínzó köhögést is megelőzi az öröm hangja s hogy hozzá hajló férjét maga mellett látja, örömpesze szól: Itt, itten vagy? Gyenge karjával az életerős férfi arcát arcához szorítja. Csak az a szuró fájdalom ne követné jogát — olyan nehéz a lélekzete. A gyermek is örömmel érkezik még s már az ajtóból kiáltja s mutatja bizonyítványát: Nézd, nézd, mama, első vagyok az osztályban, szép könyvet is kaptam, most csókolj meg!

A beteg nő szíve egyre hevesebben dobog, arcán egy tulvilági lény megelégedettsége, öröme tüdőződik, megcsókolja a kedves gyermeket és gyenge, alig hallható hangon mondja: „Boldog, nagyon boldog vagytok!”

ÉJSZAKÁM.

Várom, lesem közelg-e már az éjjel,
A sejtelmes, a csápos éjszakám.
Mikor az ég ezernyi tűzzemével
Mereng a bűvös éji szél dalán.
Várom, lesem, a gyótró nap lementét,
Sugárzó nappal álmat nem lelek,
Az éjbe vágyom, éjbe eltemetni
Sóvárgó vágyban égő lelkemet.

Üvöltő zajban, bamba vad kacajban
Ki is merenghet szüzi álmokon?!
Az örülés kísért a napsugáron
S az éj, elringat lágyan álmodón,

És nem riaszt ez álmodásból engem
Se hang, se sutogás, se rezzenés,
A bánatom melódiákba olvad,
S a szenvedésem mámoros, zenés.

Emésztő vágyak ébrednek bennem,
Sóvár szemem új lángtól ég, ragyog;
A vér szívemben forr, miként a láva
S egy fájó, méla dalba olvadok;
A dal borong, miként az éj világa
S nyomán szememből forró könny perog;
Belétek fojtom szenvedő szerelmem,
Belétek . . . bűnös, szürke éjjelek! . . .

Peterdi Andor.

A beteg Caesar

vagy:

Ha akarom fehér, ha akarom fekete.

Az alispán (ágyban fekszik és fogadja a főjegyző bulletinjait a megyebizottsági tagválasztásoknál).

Megbuktunk minden vonalon. Még a matyóknál is. Kibukott a két jegyző, a kormány-párt két ide oda csavarható oszlopa.

Alispán: Hja! Így van az! Most látszik meg, ki az igazi . . . alispán. Ki után megy a megye. Hejh! Ha én nem lettem volna beteg, tudom nem buktunk volna meg. Így van az, mikor az alispán beteg.

Főjegyző: De Lechtenstein Laci bejött A felső-borsodi jegyzők is.

Alispán: Látod, milyen hatása van az én nevemnek. Hogy jön utánam a megye . . . hogy jönnek utánam. Bezzeg más megyében nem így van ez. De nálunk, még mikor beteg vagyok is, vezetem a megyét. Hejh! Most látszik meg, ki az igazi . . . alispán . . .

HANGULAT.

Egy kancsó bort, busuljon más,
kinek semmi gondja,
akinek meg bánata van,
hagy' öntse a borba!

Te meg huzzad, nagy a kedvem,
öljön más a bánat,
busultam már szöke leány
eleget utánad.

Tissa menti kicsi házba
behallik a nóta,
öreg asszony a flának
a betűket rójjá.

. . . Hagyd el cigány, vagy ha huzod,
ne ily nagyon vigat . . .
Hisz' az ilyen vig dal mellett
az ember nem sirhat.

Ledig Árpád.

A népszerű élvezeti cikkek ártalmairól.

(Dohány- és alkohol-ártalmak.)

Ha végigtekintünk az emberek sokaságán, azt látjuk, hogy azok legnagyobb része sok minden olyannal terheli meg szervezetüket, melyek nemcsak az egészséget veszélyeztetik legnagyobb mértékben, hanem közvetve anyagi romlást, erkölcsi súlyedést vonnak maguk után, szóval drága pénzért vásárolják a károsat.

Szánalom fogja el az embert, ha az utcán düllöngő szegény napszámot látja. Tántorgó léptekkel, bódult agygyal halad korai sirja felé. Hányat meg lehetne közölök menteni, ha népes előadásokon ismertette lenne velök a szesz veszedelme. A legtöbbet — különösen a nép alsóbb rétegeiből — a jóhiszeműség visz az iszákosság karjaiba.

Ugyanis azt hiszik, hogy a pálinka erőt ad. Hányszor látni, hogy a földmives, iparos 4—5 éves gyermekének pálinkás keuyceret ad

abból a balhiedelemből kifolyólag, hogy jobban fejlődjön. A munkás ahelyett, hogy reggeli kenyerehez egy kis tejet vagy szalonnát venne, pálinkához folyamodik. Lassanként az ebédet, vacsorát is az helyettesíti, végre a szervezet annyira megszokja a mérget, hogy nélkülözhetlenné válik.

Az ital által megrontott gyomor nyákhártyája hurutossá lesz, étvágytalanságot okoz, a szervezetet táplálni nem tudja. Később hat a szívre, vérredényrendszerre, az arc duzzadt, szederjes, a szemek vörösek lesznek.

Romboló hatását az idegrendszerre is kifejtve, elmebántalmakhoz vezet. Az intelligencia elvész, az erkölcsi érzék kihal s teljes testi és lelki züllés után valamely elmegyógyintézetben végzi az ilyen szerencsétlen életét.

A dohány szintén káros a szervezetre, bár nem oly veszedelmes, mint az alkohol. Némelyek ugyan ráfognak, hogy az emésztést elősegíti, de tényleg nem így van.

Étvágytalanságot, álmatlanságot, szivdobogást, torokbántalmakat, idegességet, sőt sokszor látási zavarokat okozva, keserítik meg sok ember életét.

A fiatal gyermek önmagának hizelegve, cigarettre gyújt. Azt hiszi, hogy ez a férfiaság legfőbb jele s bár az első kísérletek sokszor nevetésgesen szánalmasan végződnek és győzik meg, hogy a dohányzás csak káros lehet, ragaszkodik hozzá, mert ő minden áron férfiszámba akar menni.

Néhány okos szó a szülők, tanítók részéről, egy-egy idejében alkalmazott virgács, sok kellemetlenségtől, felesleges kiadástól menten meg a jövődéli szenvedélyes dohányost.

Nem akarok hosszasan foglalkozni a tárggyal. Sok mindent lehetne ellene tenni. Céлом csupán az, hogy az általok okozott betegségek tüneteit nagyjában feltüntetve, megismertessem a nagy közönséget a dohány és alkohol által okozott veszedelmekkel s a szenvedő emberek számát kevesbitsem.

Dr. Bodnár Ignác.

Egy barna lányról . . .

(Irtá: Sassy Csaba.)

Orgona illatos kocsiny szobádba
Betódult már a langyos május est.
S te még mi, dig a zongorádon játszva
Altatgatod merengő lelkedet.
Hagyd abba, édes! Új mellém . . . Ölelj át . . .
Ölelésben úgy lüktet az éle.
Leesőköltöm a püpos arcod hsmvát
És azután majd mesélek néked.

Mese . . . mese . . . Volt egyszer egy lány . . . Barna . . .
Babonázó csillag volt a szemé.
Nagy, mély tűz . . . Ez volt minden hatalma.
A lelket kísértve járt vele.
Ki bele nézett, el volt az már veszve . . .
És bele nézett mégis annyi száz.
A míg egyszer, virágos tavasz-este.
Megtört a nagy, lélekfontó varázs.

Mese . . . mese . . . Tavasznap alkonyatján
Orgona illat szállott szerteszét.
. Jött egy legény . . . A lány ránézett . . . s aztán
Csak lezárta varázslatos szemét.
És a legény, az jött megbüvöletlen.
. . . Erős karjába omlott el a lány.
. . . „Elég . . . Ne folytasd . . . te csúnya . . . Kegyetlen”
. . . Haragszo', édes? Nem úgy volt talán? . . .

De úgy volt . . . úgy . . . Bűvötrontó legény jött.
Eljött a lányhoz . . . Eljött s ott maradt.
Ígézó szemveréssel nem törődött,
De rabbá lett egy ölelés alatt.
. . . Rab lettem . . . az . . . vergődő szívem fogva . . .
Leigázta az örök szerelem.
Lelkem a lángod tűzímádó foglya,
Judit . . . én üdvösségem . . . mindenem!